

T.C. BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

FAALİYET RAPORU 2011

SUNUŞ

Dünyada kabul görmüş yeni kamu yönetimi anlayışında, hizmetlerde vatandaş odaklı yaklaşımlar ön plana çıkmış, hesap verebilirlik, saydamlık ve performans dayalı yönetim önem kazanmıştır. Ülkemizde de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile bu yönetim anlayışına geçilmesi benimsenmiştir.

Cumhuriyetimizin ilk, temel ve vazgeçilmez kurumlarından birisi olan Diyanet İşleri Başkanlığı, seksen sekiz yıla yakın bir süredir toplumu din konusunda aydınlatma görevini, bu gün itibarıyla 100 bini aşan personeliyle başarı ile sürdürmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı, kurulduğu günden bugüne kadar geçen sürede, insana hizmet odaklı çalışmayı kendisine ilke edinmiş, her türlü siyasi görüş ve düşüncenin dışında kalarak İslam dininin doğru bir şekilde anlaşılması ve yaşanması için gayret göstermiştir.

Başkanlığımız stratejik yönetim anlayışı kapsamında ilk olarak 2008 yılında hazırladığı stratejik planında (2009-2013) misyonunu, “Toplumun dinî ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermek amacıyla İslam Dinî'nin temel kaynaklarına dayalı doğru ve güncel bilgi ile toplumu din konusunda aydınlatmak, inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek ve ibadet yerlerini yönetmektir.” şeklinde belirlemiştir. Bu misyonunu yerine getirebil-

mek için söz konusu planda stratejik amaçlar belirlenmiş, bu amaçlara ulaşmak üzere de çeşitli faaliyetler planlanarak gerçekleştirilmiştir. İşte bu çalışma 2011 yılında gerçekleştirilen faaliyetlerin ne olduğunu ve ne kadar yol kat ettiğimizi görmemiz açısından son derece önemlidir.

Başkanlığımız 2011 Yılı İdare Faaliyet Raporu, 5018 sayılı Kanun' un 41. Maddesi ve “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde 2009-2013 Stratejik Planı doğrultusunda ve Başkanlığımızın benimsediği stratejik yönetim anlayışı çerçevesinde, Başkanlığımızın 2011 yılında gerçekleştirdiği faaliyetler hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanmış çalışmalardan biridir. Rapor, Yıllık Çalışma Programı ve Birim Faaliyet Raporları esas alınarak hazırlanmıştır.

Titiz bir çalışma sonunda hazırlanan Başkanlığımız 2011 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nun hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür eder, gelecek yılların Kurumumuz açısından daha başarılı ve verimli geçmesini, çalışmalarımızın ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını Yüce Mevla'dan niyaz ederim.

Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ

Diyanet İşleri Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	1
İÇİNDEKİLER.....	2
1. GENEL BİLGİLER.....	3
1.1. MİSYONUMUZ	3
1.2. VİZYONUMUZ	3
1.3. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	3
1.4. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	4
1.4.1. Fiziksel Yapı	4
1.4.2. Örgüt Yapısı.....	7
1.4.3. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları.....	8
1.4.4. İnsan Kaynakları.....	10
1.4.5. Sunulan Hizmetler	16
1.4.6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi.....	25
2. AMAÇ VE HEDEFLER	26
2.1. İDARENİN AMAÇ VE HEDEFLERİ	26
2.2. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER.....	26
3. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	28
3.1. MALİ BİLGİLER	28
3.1.1. Bütçe Uygulama Sonuçları	28
3.1.2. Temel Malî Tablolara İlişkin Açıklamalar	29
3.1.3. Malî Denetim Sonuçları.....	31
4. PERFORMANS BİLGİLERİ.....	31
4.1. FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ	31
4.1.1. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı.....	31
4.1.2. Mushafı İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı.....	31
4.1.3. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı.....	32
4.1.4. İç Denetim Birimi Başkanlığı.....	32
4.1.5. Hukuk Müşavirliği.....	33
4.1.6. Strateji Geliştirme Başkanlığı	33
4.1.7. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü.....	35
4.1.8. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü.....	38
4.1.9. Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü.....	39
4.1.10. Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü	42
4.1.11. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	44
4.1.12. İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü.....	45
4.1.13. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü.....	46
4.1.14. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü	48
4.1.15. Özel Kalem Müdürlüğü.....	49
4.1.16. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	49
4.2. FAALİYETLERİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ	50
4.2.1. Merkez Teşkilatı	50
4.2.2. İl Müftülükleri.....	50
4.2.3. İlçe Müftülükleri	50
5. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	51
5.1. GÜÇLÜ ALANLAR	51
5.2. ZAYIF (GELİŞMEYE AÇIK) ALANLAR	52
5.3. ÖNERİ VE TEDBİRLER	52
EKLER	55
5.4. MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN GÜVENCE BEYANI.....	55
5.5. ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI	56

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Misyonumuz

Toplumun dinî ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermek amacıyla İslam Dini'nin temel kaynaklarına dayalı doğru ve güncel bilgi ile toplumu din konusunda aydınlatmak, inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek ve ibadet yerlerini yönetmektir.

1.2. Vizyonumuz

Türkiye ve dünyada İslam Dini'ne ilişkin her hususta referans alınan, en etkin ve saygın kurum olmak.

1.3. Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Başkanlığın yetki, görev ve sorumlulukları, Anayasa ve Kanunla belirlenmiştir. Bu husus Anayasa'nın 136. maddesinde, "*Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir.*" 22/06/1965 tarihli ve 633 sayılı "Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun"un 1 inci maddesinde de, "*İslam Dini'nin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek...*" şeklinde ifade edilmiştir.

Söz konusu Kanuna göre Başkanlığın görevleri şunlardır:

- İslam dininin temel bilgi kaynaklarını, metodolojisini, tarihî tecrübesini ve güncel talep ve ihtiyaçları dikkate alarak dinî konularda karar vermek, görüş bildirmek ve dinî soruları cevaplandırmak,
- Dinî konularda telif, tercüme, inceleme ve araştırmalar yapmak, yaptırmak, ihtiyaç duyduğu konularda inceleme ve araştırma grupları oluşturmak, bu hususta yurt içi veya yurt dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan yararlanmak,
- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dinine mensup farklı dinî yorum çevrelerini, dinî-sosyal teşekkülleri ve geleneksel dinî-kültürel oluşumları incele-

mek, değerlendirmek, bu konularda ilmî ve istişarî toplantılar, konferanslar düzenlemek ve çalışmalar yapmak,

- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dini ile ilgili gelişmeleri, dinî, ilmî faaliyetleri, neşriyatı ve dinî propaganda mahiyetindeki çalışmalarını takip etmek, bunları değerlendirmek,
- İncelenmesi talebiyle Başkanlığa gönderilen basılı, sesli ve görüntülü eserleri dinî bakımdan inceleyerek görüş bildirmek,
- Din Şûrası düzenlemek,
- Mushafların, cüzlerin, mealli mushafların ve Kur'an-ı Kerim metinlerinin hatasız ve eksiksiz basım ve yayımını sağlamak üzere kontrol etmek ve onaylamak,
- Hatalı ve noksan olarak basılan veya yayımlanan mushaf ve cüzler ile sesli veya görüntülü Kur'an-ı Kerim yayınlarını tespit etmek,
- Kıraat ilmi ile ilgili çalışmalar yapmak ve arşiv oluşturmak,
- Cami ve mescitleri ibadete açmak, yönetmek, ibadet ve irşat hizmetlerini yürütmek,
- Cami ve mescit dışındaki yerlerde panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri dinî programlar ile ilmî toplantılar düzenlemek,
- Ceza infaz kurumu ve tutukevleri, çocuk ıslahevi, huzurevi, sağlık kuruluşları ve benzeri yerlerde bulunan vatandaşlara irşat hizmetleri götürmek,
- Dinî gün ve gecelerde programlar düzenlemek,
- İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak namaz vakitleri ile dinî gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmalarını yürütmek,
- Aile, kadın, gençlik ve toplumun diğer kesimlerine yönelik dinî konularda aydınlatma ve rehberlik yapmak,

- Yurt içinde ve hacda kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- İhtiyaç duyulan yerlere okuma salonları açmak ve bunlarla ilgili işleri yürütmek,
- Kur'an-ı Kerim okumak, anlamını öğrenmek, hafızlık yapmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek, Kur'an kursları açmak ve bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek,
- İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak eğitim programları geliştirmek, planlamak ve uygulamak, bu amaçla eğitim merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütmek,
- Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında gerekli tedbirleri almak, ilgili ülke, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, bu konulardaki hizmet ve faaliyetleri düzenlemek, yürütmek ve denetlemek,
- İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak hac ve umreye gideceklerle görevlilerin eğitimini sağlamak,
- Toplumun din konusunda aydınlatmak amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler hazırlamak, hazırlatmak, bunları inceleyerek yayınlamak, süreli yayınlar yapmak ve gerektiğinde ücretsiz yayın dağıtmak,
- Görev alanı ile ilgili konularda radyo ve televizyon yayını yapmak, radyo ve televizyonlarda yayınlanmak üzere programlar hazırlamak ve hazırlatmak, bu konularda Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve diğer yayın kuruluşları ile işbirliği yapmak,
- Yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve İslâm dinine mensup topluluklara yönelik değişik dil ve lehçelerde yayınlar hazırlamak, hazırlatmak ve gerektiğinde bunları ücretsiz dağıtmak,
- Uluslararası anlaşmalar ve ilişkiler çerçevesinde ilgili makamlarla işbirliği yaparak yurt dışındaki vatandaşlarımızın din hizmetleri ve din eğitimi ile ilgili işlerini yürütmek, soydaş ve akraba toplulukları ile İslam dinine mensup diğer topluluklara bu konularda yardımcı olmak,
- Diğer din mensupları, kurum, kuruluş ve topluluklarıyla ilişkiler konusunda gerekli çalışmaları yapmak,
- Başkanlığın insan gücü politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak, personelinin, kurs ve stajları ile hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, planlarını hazırlamak ve bu işleri yürütmek,
- Kurum için gerekli her türlü teknik, donanım ve altyapı hizmetlerini planlamak, geliştirmek, kurmak, işletmek, yenilemek, bu altyapıların güvenliğini ve sürekliliğini sağlamak,
- Cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyasının tespiti, korunması ve bunlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Gerektiğinde yardım kampanyaları düzenlemek, aynî ve nakdî bağışları kabul ederek bunların dinî hizmetler için sarf edilmesini temin etmek.

1.4. İdareye İlişkin Bilgiler

1.4.1. Fiziksel Yapı

Diyanet İşleri Başkanlığı, kuruluşundan bu yana çeşitli hizmet binalarında faaliyetlerini sürdürmüştür. Cumhuriyetin ilk yıllarında Ankara Ulus'ta Kubbeli Mescit'in karşısındaki bir binada, daha sonra Posta Caddesi'nde bir apartmanın üst katında, üçüncü hizmet binası olarak da Opera Meydanı'nda, Gençlik Parkı'nın karşısında, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait bir binada hizmetlerine devam etmiştir.

Başkanlık 1965 yılında Kocatepe'deki hizmet binalarına taşınmış ve uzun yıllar burada faaliyetlerini sürdürmüştür. Ancak görev ve faaliyet alanının genişlemesine paralel olarak artan iş hacmi, teşkilat yapısının büyümesi, hizmet binalarının dağınık mekânlarda

4 STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

bulunması ve hizmetler için yeterli gelmemesi nedeniyle Başkanlık, hizmet ve faaliyetlerini daha sağlıklı yürütebileceği yeni mekân arayışına yönelmiştir.

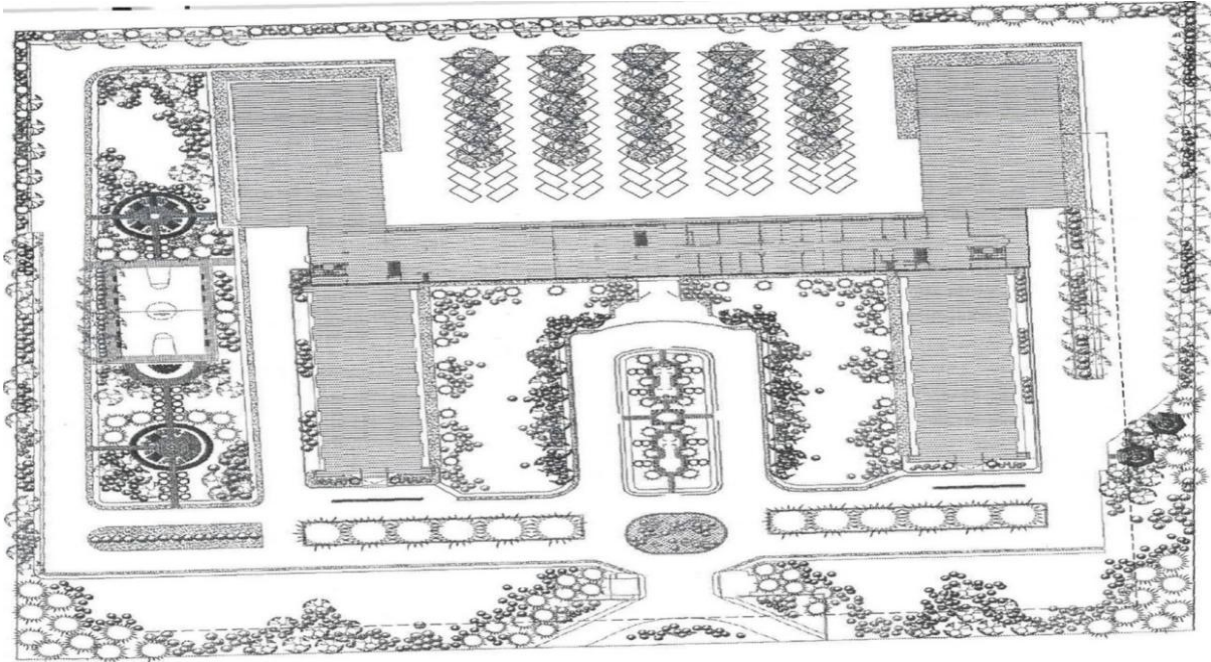
Bu arayışlar sonucunda, uygun bir mekânda hizmet binası yaptırılması kararlaştırılmış ve Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı 147/A adresinde Merkez binası inşa ettirilmiş ve 2001 yılında buraya taşınmıştır. Halen aynı binada hizmet verilmektedir.

Yeni hizmet binamız; A, B, C, D, E ve F olmak üzere altı bloktan oluşmaktadır. Makam katı A bloktadır. Binanın merkezini oluşturan C blok zeminle birlikte dokuz, yan bloklar ise dört kattan oluşmaktadır. Konferans salonu, kütüphane, yemekhane, daire tabipliği, yayın satış bürosu, banka temsilciliği, misafir bek-

leme salonu, kafeterya, mescit, arşiv ve teknik atölye, 20 kapalı ve 150 açık olmak üzere 170 araçlık otopark, idarî iş ve işlemlerin yürütüldüğü 436 oda ve 226 ortak kullanım amaçlı mekândan oluşmaktadır.

Zamanla mevcut hizmet binası da Başkanlığın ihtiyaçlarını karşılayamamış ve ek tesislerin yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu çerçevede, diyanet camii, eğitim merkezi, kreş, kütüphane ve din işleri yüksek kurulu binası, personel yemekhanesi, görsel ve basılı dini yayınlar merkezi, diyanet evi, başkanlık konukevi, spor merkezi ve görevli lojmanlarının yapımına başlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Resim 1- Başkanlık Hizmet Binası Krokisi

Resim 2- Başkanlık Hizmet Binası

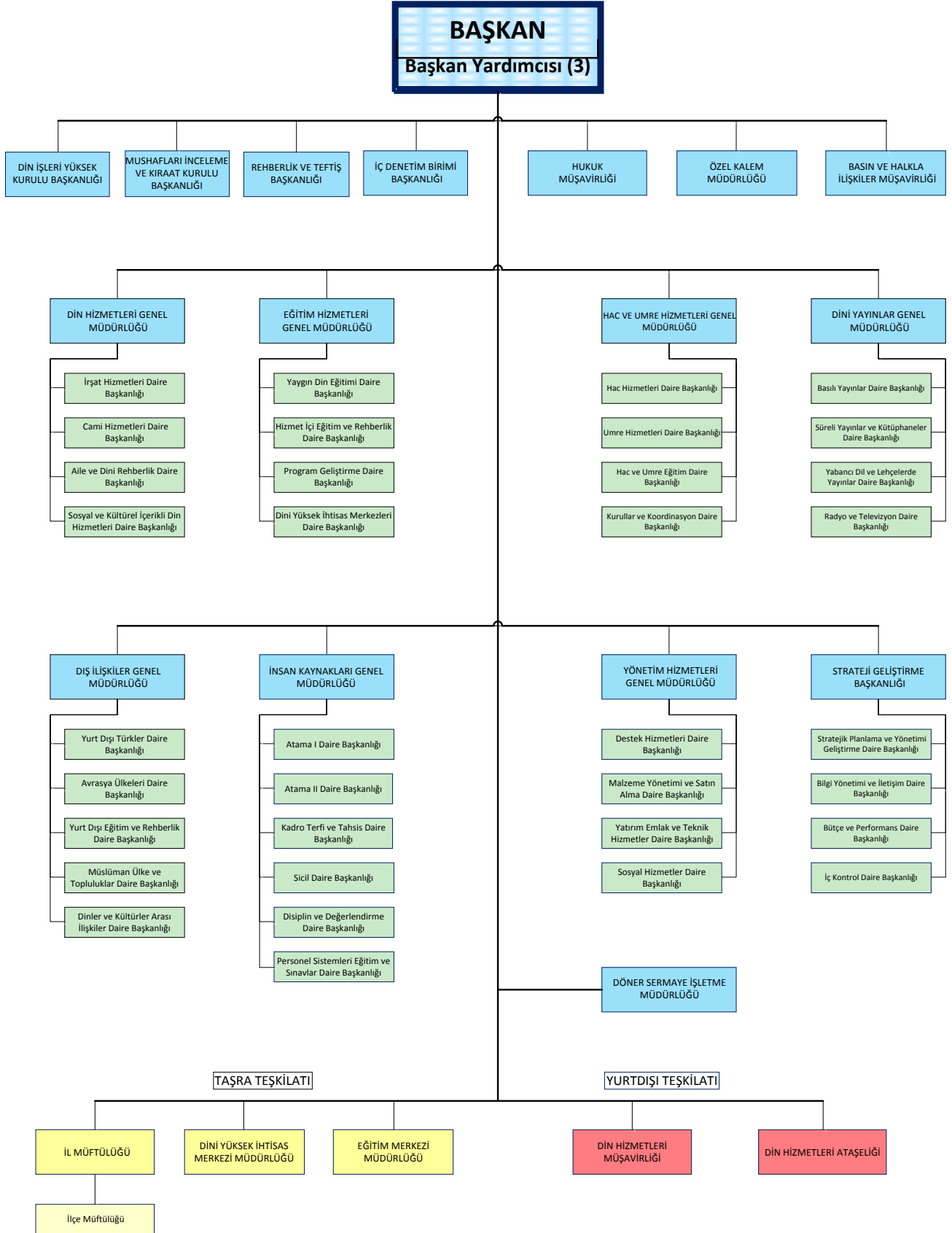
Resim 3- Diyanet İşleri Başkanlığı Yerleşkesi 3 Boyutlu Vaziyet Planı

6 STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

1.4.2. Örgüt Yapısı

Şekil 1- Teşkilat Şeması

1.4.3. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

İletişim ve teknolojinin insana tanıdığı imkânlarla modern dünyanın küresel boyutta büyük bir dönüşüm yaşadığı günümüzde, hızlı bilgi akışına bağlı olarak her alanda sürekli yenilikler ve devasa gelişmeler meydana gelmektedir. Başkanlığımız da, tüm bu değişim ve gelişmeleri yakından takip etmekte, teknolojik kaynakları en ekonomik, en etkili ve verimli bir şekilde kullanmaya çalışmaktadır.

Başkanlığımız, ülkemizdeki en ücra yerleşim birimine kadar yaygın bir alanda hizmet ve faaliyet sunmaktadır. Ayrıca yurtdışında da soydaşlarımızın ve dindaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı ülke ve bölgelerde temsilciliklerimiz ve görevlilerimiz bulunmaktadır.

Bu kadar geniş ve yaygın alanda yürütülen hizmet ve faaliyetlerin hedef kitleye daha yaygın ve etkin bir şekilde götürülebilmesi ve arzu edilen başarıya ulaşılabilmesi, ancak bilgi ve teknoloji kaynaklarına güvenli yoldan en hızlı ve en kolay şekilde ulaşılması ile mümkündür.

İşte bu gerçekten hareketle,

Bilgi işlem alt yapımız geliştirilmiş, teknik donanım güçlendirilmiş, ancak henüz gerekli seviyeye ulaştırılmamıştır.

Başkanlık Web Sitesi oluşturulmuş, geliştirilmiş ve

zengin bir içeriğe kavuşturularak Türkçe ve Arapça dillerinde hizmet sunar hâle getirilmiştir. Ancak hizmet sunmamız gereken coğrafyanın genişliği dikkate alındığında hizmet sunulan dil sayısının artırılması ihtiyacı ortadadır. Bu nedenle hizmet sunulan dil sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Resmî e-mail adresi tahsis edilmek suretiyle, kurumsal bazda teşkilatın tamamını kapsayan elektronik haberleşme ağı oluşturulmuştur. Personelin tamamına elektronik haberleşme ve bilgi paylaşımı imkânı sunan bir ağ yapısının da kurulması hizmet verimliliği ve etkinliği açısından zorunludur.

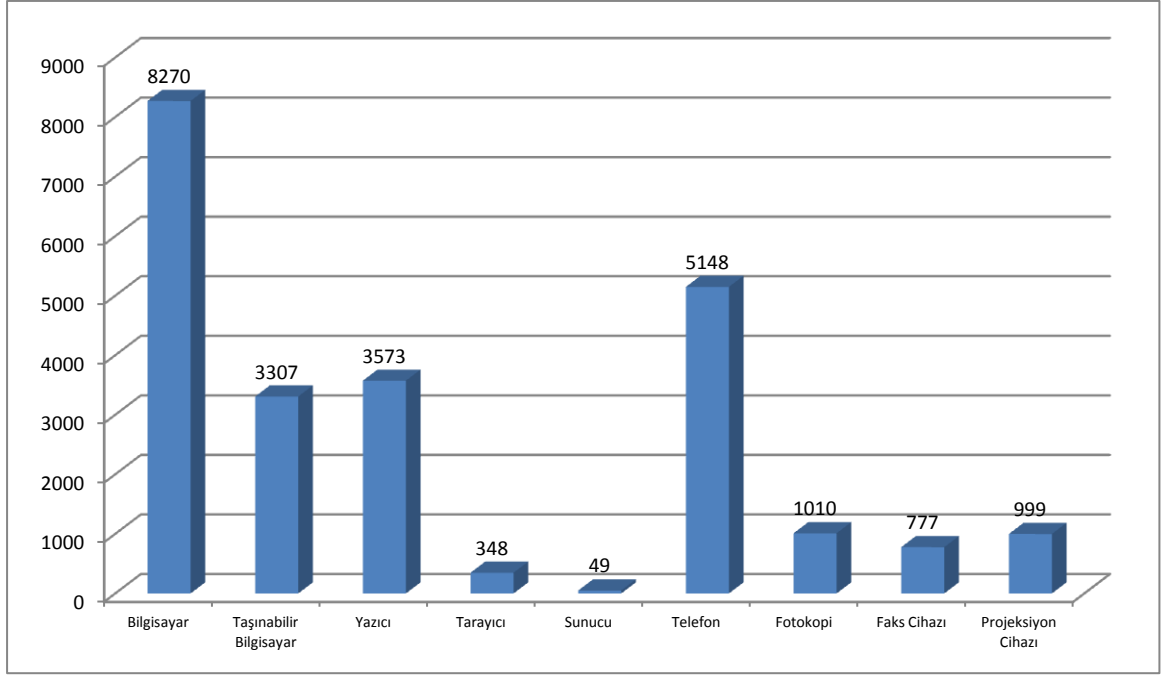
Merkez ve taşra teşkilatlarının bilgiye ulaşmalarını kolaylaştıracak çeşitli programlar hazırlanarak hizmete sunulmuştur.

e-imza uygulamasına geçilmek üzere elektronik belge yönetimi sisteminin faaliyete alınması ve kurum geneline yayılması amacıyla çalışmalar devam etmektedir.

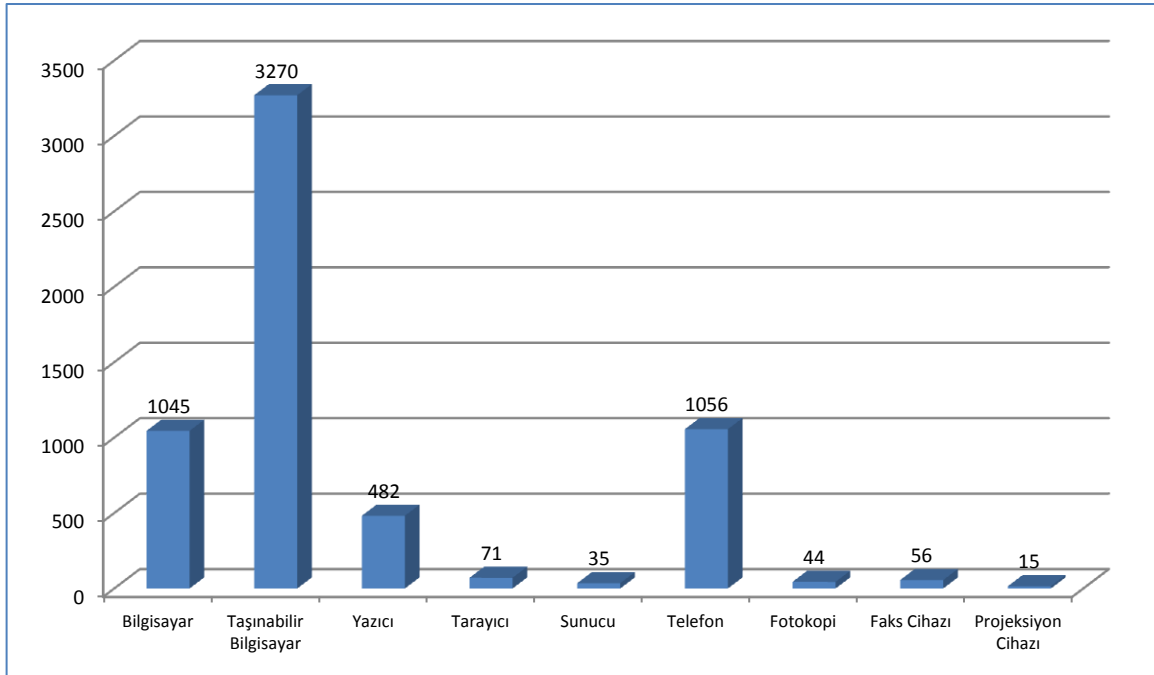
Merkez ve taşra birimleri, imkânların elverdiği ölçüde bilgi ve teknolojik donanıma kavuşturulmuştur.

2011 yılı sonu itibarıyla, Başkanlığımız merkez ve taşra birimlerinin sahip olduğu bilgi ve teknoloji kaynakları aşağıdaki grafiklerde sunulmuştur.

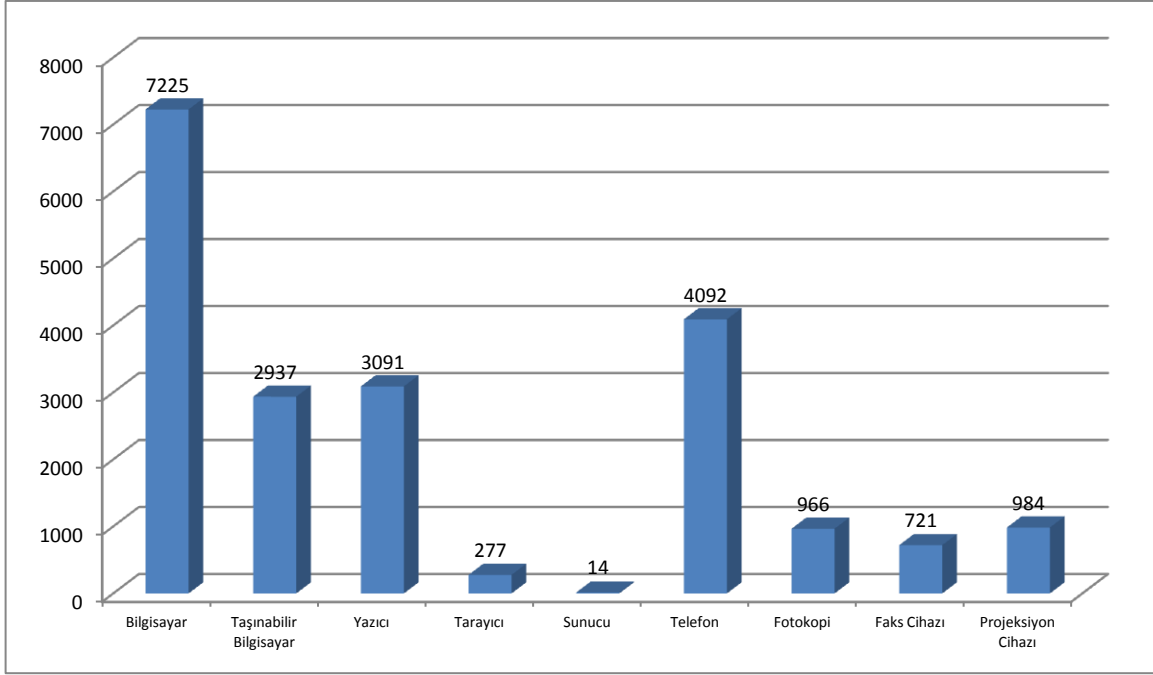
Grafik 1- Diyanet İşleri Başkanlığı Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

Grafik 2- Merkez Teşkilatı Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

Grafik 3- Taşra Teşkilatı Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

1.4.4. İnsan Kaynakları

1.4.4.1. Merkez Teşkilatı

Başkanlığımız; görev alanına giren konulardaki hizmetleri en iyi şekilde yerine getirebilmek için, merkezde toplam 979 personelle hizmetini sürdürmektedir.

Başkanlık Makamı, Diyanet İşleri Başkanı, üç başkan yardımcısı ve Başkanlık müşavirliklerinden oluşmaktadır. Başkanlığımız; hizmet ve faaliyetlerini iki sürekli kurul, ondört hizmet birimi ve bu birimlere bağlı otuzbeş daire başkanlığı ile yerine getirmektedir.

2011 yılı sonu itibariyle, merkez personelinin kadro unvanlarına, yaş gruplarına ve cinsiyetlerine göre dağılımı aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 1- Kadro unvanlarına göre personel sayısı (31/12/2011 tarihi itibarıyla)

Unvanı	Adet	Unvanı	Adet
Diyanet İşleri Başkanı	1	Vakit Hesaplama Uzmanı	1
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	3	Sivil Savunma Uzmanı	1
Genel Müdür	6	Mali Hizmetler Uzmanı	6
Rehberlik ve Teftiş Başkanı	1	Mali Hizmetler Uzmanı Yardımcısı	3
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı	1	Kütüphaneci	1
Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı	1	Musahhih	14
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	15	Mütercim	1
Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Üyesi	8	Kameraman	3
Başkanlık Müşaviri	5	Programcı	10
Strateji Geliştirme Başkanı	1	Sosyolog	1
Hukuk Müşaviri	5	Çözümleyici	5
Daire Başkanı	21	Şef	133
İç Denetçi	7	Ayniyat Saymanı	2
Baş Müfettiş	37	Teberukat Saymanı	1
Müfettiş	16	Memur	72
Müfettiş Yardımcısı	11	Ambar Memuru	5
Döner Sermaye İşletme Müdürü	1	Santral Memuru	3
Başkanlık Müftüsü	1	Diyetisyen	1
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	Bekçi	1
İşletme Müdür Yardımcısı	4	Daktiloğraf	5
Yayınevi Satış Müdürü	1	Bilgisayar İşletmeni	2
Şube Müdürü	29	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	291
Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	35	Şoför	36
Din Hizmetleri Uzmanı	4	Dağıtıcı	7
Eğitim Uzmanı	36	Kaloriferci	1
APK Uzmanı	34	Aşçı	8
Mühendis	9	Teknisyen Yardımcısı	5
İstatistikçi	1	Mimar	3
Tekniker	14	Astronom	3
Teknik Ressam	1	Teknisyen	16
Daire Tabibi	3	Başkanlık Vaizi	6
Hemşire	2	Diş Tabibi	1
Laborant	1	Sağlık Teknisyeni	1
Grafiker	1	Satın Alma Memuru	1
Hizmetli	12	Toplam	979

Tablo 2- Yaş Gruplarına Göre Personel Sayısı

Toplam	Yaş Grubu								
	18-23	24-29	30-35	36-41	42-47	48-53	54-59	60+	
Toplam	979	2	45	81	121	302	236	157	35
Erkek	920	2	31	73	107	286	230	156	35
Kadın	59	0	14	8	14	16	6	1	0

1.4.4.2. Taşra Teşkilatı

Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatı, il ve ilçe müftülükleri ile doğrudan başkana bağlı dinî yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinden oluşur.

1.4.4.2.1. Müftülükler

Müftülükler; illerde il müftülüğü, ilçelerde ilçe müftülüğü olarak teşkilatlanmıştır. İl ve ilçe müftülüklerinde; il ve ilçe müftüsü, müftü yardımcısı, baş vaiz,

uzman vaiz, vaiz, şube müdürü, Kur'an kursu müdürü, murakıp, uzman, şef, Kur'an kursu baş öğreticisi, Kur'an kursu uzman öğreticisi, Kur'an kursu öğreticisi, başimam-hatip, uzmanimam-hatip, imam-hatip, başmüezzin, müezzin-kayyim ve çeşitli unvanlardaki diğer personel bulunmaktadır.

Müftülüklerde görev yapan personelin muhtelif kategorilere göre dağılımları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 3- Hizmet Sürelerine Göre Personel Sayısı

Toplam	Hizmet Süresi								
	<1	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31+	
Toplam	96.635	934	19.202	13.813	10.883	12.303	20.753	13.430	5.317
Erkek	86.409	635	13.605	11.913	10.507	11.749	19.795	13.054	5.151
Kadın	10.226	299	55.97	1.900	376	554	958	376	166

Tablo 4- Kadro Unvanlarına Göre Personel Sayısı

Kadro Unvanı	Toplam	Kadro Unvanı	Toplam
İl Müftüsü	77	Vaiz	1.329
İl Müftü Yardımcısı	156	Cezaevi Vaizi	56
İlçe Müftüsü	818	Murakıp	156
Şube Müdürü	100	Kur'an Kursu Öğreticisi	10.794
Araştırmacı	12	İmam Hatip	65.426
Din Hizmetleri Uzmanı	62	Müezzin Kayyım	11.931
Eğitim Uzmanı	24	Daire Tabibi	1
Ayniyat Saymanı	68	Tekniker	1
Teberrukat Saymanı	10	Teknisyen	15
Şef	390	Hizmetli	1.642
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	2.660	Aşçı	24
Memur	12	Kaloriferci	37
Şoför	784	Bekçi	50
Genel Toplam			96.635

Tablo 5- Yaş gruplarına göre personel sayısı

Toplam	Yaş Grubu								
	18-23	24-29	30-35	36-41	42-47	48-53	54-59	60+	
Toplam	96.635	1.885	13.323	19.540	20.048	26.576	11.574	2.950	739
Erkek	86.409	1.722	10.313	16.191	18.532	24.930	11.117	2.882	722
Kadın	10.226	163	3.010	3.349	1.516	1.646	457	68	17

1.4.4.2.2. Eğitim Merkezi Müdürlükleri

Başkanlığımız görevlilerinin hizmette etkinliğini ve verimliliğini artırmak, yeni görevlere intibaklarını sağlamak ve onları daha üst görevlere hazırlamak amacıyla;

657 Sayılı Devlet Memurları kanununun 216. maddesi uyarınca, Başkanlığımıza bağlı 3 dini yüksek ihtisas ve 15 eğitim merkezi müdürlüğü ile hizmet içi eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. Haseki (İstanbul), Selçuk (Konya) ve Ömer Nasuhi Bilmen (Erzurum)

eğitim merkezi müdürlükleri 26 Ağustos 2011 tarihinde dini yüksek ihtisas merkezi müdürlüklerine dönüştürülmüştür. Buna ilaveten yedi dini yüksek ihtisas merkezi ve beş eğitim merkezi daha açılacaktır.

2011 yılı sonu itibarıyla, eğitim merkezi müdürlüklerinde çeşitli unvan ve kadrolarda toplam 902 adet personel görev yapmaktadır. Eğitim merkezi müdürlüklerinde görev yapan personelin hizmet sürelerine ve yaş gruplarına göre dağılımı aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 6- Hizmet Sürelerine Göre Personel Sayısı

	Hizmet Süresi								
	Toplam	<1	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31+
Toplam	902	1	148	327	152	92	80	62	40
Erkek	889	1	142	321	152	92	79	62	40
Kadın	13	-	6	6	-	-0	1	-	-

Tablo 7- Yaş Gruplarına Göre Personel Sayısı

	Yaş Grubu								
	Toplam	18-23	24-29	30-35	36-41	42-47	48-53	54-59	60+
Toplam	902	5	167	297	219	130	56	24	4
Erkek	889	5	162	294	216	128	56	24	4
Kadın	13	-	5	3	3	2	-	-	-

1.4.4.3. Yurt Dışı Teşkilatı

Diyanet İşleri Başkanlığı yurt dışı teşkilatı, vatan-
daş ve soydaşlarımızın bulunduğu ülkelerde Büyü-
kelçiliklerimiz nezdinde din hizmetleri müşavirlikle-
ri, başkonsolosluklarımız nezdinde de din hizmetle-
ri ataşelikleri olarak teşkilatlanmıştır.

1.4.4.3.1. Din Hizmetleri Müşavirlikleri

1.4.4.3.2. Din Hizmetleri Ataşelikleri

Yurt dışı teşkilatlarımızda görev yapan müşavir,
müşavir yardımcısı, ataşe ve ataşe yardımcılarının
muhtelif kategorilere göre dağılımları aşağıdaki
tablolarda sunulmuştur.

Tablo 8- Müşavir, Müşavir Yardımcısı, Ataşe ve Ataşe Yardımcılarının Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

	Toplam	Hizmet Süresi							
		<1	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31+
Toplam	40	-	-	-	4	6	5	13	12
Erkek	40	-	-	-	4	6	5	13	12
Kadın	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1.4.4.4. Genel Personel Durumu

Tablo 9- Hizmet Sınıfları ve Tahsis Durumlarına Göre Kadro Dağılımı

Hizmet sınıfı	Tahsis Edildiği Teşkilat				
	Toplam	Merkez	Müftülükler	Eğitim Merkezleri	Yurt Dışı
Toplam	121.752	1.734	109.516	10.371	131
Genel idare hizmetleri	8.551	1.523	6.187	710	131
Din hizmetleri	110.729	65	101.218	9.446	-
Eğitim öğretim hizmetleri	50	-	45	5	-
Teknik hizmetler	160	86	52	22	-
Sağlık hizmetleri	25	16	1	8	-
Yardımcı hizmetler	2.237	4	2.013	180	-

Not: İşçi kadroları dâhil edilmemiştir.

Tablo 10- Eğitim Durumlarına Göre Mevcut Personelin Dağılımı

	Toplam	Dini yüksek öğrenim (İl.Fak., İsl.İl.Fak., YİE.)	Dört yıllık yüksek öğrenim	Ön lisans	Ön lisans (Dini öğrenim)	İmam-Hatip lisesi	Lise ve dengi okul	Ortaokul ve dengi okul	İlkokul
MERKEZ TEŞKİLATI	979	293	261	119	132	87	68	17	2
MÜFTÜLÜKLER	96.638	11.063	7.262	9.504	39.243	27.236	953	937	437
EĞİTİM MERKEZİ	902	614	42	34	103	77	9	19	4
YURTDIŞI	40	39	1	-	-	-	-	-	-

Tablo 11- Teşkilat Birimlerine Göre Mevcut Personel Dağılımı

	GİHS	DHS	SHS	THS	YHS	TOPLAM
MERKEZ TEŞKİLATI	874	6	15	50	34	979
MÜFTÜLÜKLER	5.173	89.692	1	16	1.753	96.635
EĞİTİM MERKEZİ	116	652	-	8	126	902
YURT DIŞI	40	-	-	-	-	40

1.4.5. Sunulan Hizmetler

1.4.5.1. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı

Başkanlığın dinî konularda en yüksek karar ve danışma organı olan ve onaltı üyeden oluşan Din İşleri Yüksek Kurulu'nun görevleri 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinde (Değişik 6002/4) belirlenmiştir.

Buna göre Kurul'un görevleri şunlardır:

- İslam dininin temel bilgi kaynaklarını ve metodolojisini, tarihî tecrübesini ve güncel talep ve ihtiyaçları dikkate alarak dinî konularda karar vermek, görüş bildirmek ve dinî soruları cevaplandırmak,
- Dinî konularda telif, tercüme, inceleme ve araştırmalar yapmak, yaptırmak, ihtiyaç duyduğu konularda inceleme ve araştırma grupları

oluşturmak, bu hususta yurt içi veya yurt dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan yararlanmak, gerektiğinde bu alanlarda hizmet satın almak ve sonuçlarını Başkanlığa sunmak,

- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dinine mensup farklı dinî yorum çevrelerini, dinî-sosyal teşekkülleri ve geleneksel dinî-kültürel oluşumları incelemek, değerlendirmek, bu konularda ilmî ve istişari toplantılar, konferanslar düzenlemek ve çalışmalar yapmak,
- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dini ile ilgili gelişmeleri, dinî, ilmî faaliyetleri, neşriyatı ve dinî propaganda mahiyetindeki çalışmalarını takip etmek, bunları değerlendirmek ve sonucu Başkanlığa sunmak,
- Başkanlıkça incelenmek üzere havale edilen basılı, sesli ve görüntülü eserleri dinî bakım-

dan inceleyerek yayınlanıp yayınlanamayacağına karar vermek,

- Özel kişi veya kuruluşlarca incelenmesi talep edilen dinî yayınları bedeli karşılığında incelemek ve mütalaa vermek,
- Din Şûrası düzenlenmesi ile ilgili çalışmaları yürütmek,
- Başkan tarafından havale edilen diğer konuları tetkik etmek ve mütalaa vermektir.

1.4.5.2. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun (Değişik 6002/5) Maddesi ile belirlenen Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı bir başkan ve sekiz üyeden oluşur, görevleri şunlardır:

- Mushafların, cüzlerin, mealli mushafların ve Kur'an-ı Kerim metinlerinin hatasız ve eksiksiz basım ve yayımını sağlamak üzere kontrol ettikten sonra mühürlemek veya onaylamak,
- Hatalı ve noksan olarak basılan veya yayımlanan mushaf ve cüzler ile sesli veya görüntülü Kur'an-ı Kerim yayınlarını tespit etmek,
- Kıraat ilmi ile ilgili çalışmalar yapmak ve arşiv oluşturmak.

1.4.5.3. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının 633 sayılı Kanunun (7. Maddesi) değişik 6002 sayılı Kanunla Yeniden düzenlenen görevleri şunlardır:

- Müfettiş sıfat ve niteliklerini taşıyan bir başkanın yönetimi altında Başkanlığın bütün işlerini Başkan adına müfettiş ve müfettiş yardımcılarının marifeti ile eğitici ve rehberlik edici bir anlayışla teftiş etmek, hizmeti ve personeli denetlemek, inceleme ve soruşturma yapmak,
- Müfettişler tarafından düzenlenen raporları değerlendirmek, raporlar hakkında istatistikî bilgiler ile birlikte uygulamadaki sorunlara ve

yapılması gereken hususlara ilişkin öneriler sunmak,

- Denetim yöntem ve teknikleri geliştirmek, denetim standart ve ilkeleri oluşturmak, denetimin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirler almak, bu konuda görüş ve öneriler sunmak, gerektiğinde taşrada çalışma grupları oluşturmak ve denetim rehberleri hazırlamak.

1.4.5.4. İç Denetim Birimi Başkanlığı

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile ilgili diğer mevzuat çerçevesinde; Başkanlığın merkez, taşra ve yurt dışı kuruluşlarının her türlü faaliyet ve işlemleri ile ilgili olarak;

- Başkanlığın maruz kaldığı riskleri ve bunlara ilişkin kontrolleri dikkate alarak, denetim çalışmalarında öncelik verilecek alanların, dikkate alınacak ayrıntıların ve denetimin sıklığının belirlenmesine yönelik olarak, her yıl itibarıyla risk değerlendirmesi yapmak,
- Dönemsel ve riske dayalı iç denetim faaliyetleri çerçevesinde, iç denetim plan ve programları hazırlamak, çalışma planları aracılığıyla icra etmek,
- İç kontrol ve risk yönetim sistemlerinin yeterliliğini ve etkinliğini değerlendirmek,
- Dönemsel ve riske dayalı denetimler haricinde, Başkan'ın talebi üzerine, iç denetimin amacına uygun denetimler yapmak,
- İlgili mevzuat ve bu yönergede belirtilen danışmanlık faaliyetlerini yürütmek.

1.4.5.5. Hukuk Müşavirliği

Hukuk Müşavirliğinin 633 sayılı Kanunun 7. maddesi (Değişik 6002/6) ile belirlenen, görevleri şunlardır:

- Başkanlık merkez birimlerinden sorulan hukuki konular ile hukuki, mali ve cezai sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirmek,

- Başkanlığın menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirlerin zamanında alınmasına rehberlik etmek, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak,
- 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre adli ve idari davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve taraf olduğu, Hazineyi ilgilendirmeyen idari davalarda Başkanlığı temsil etmek,
- Başkanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmesini; mevzuata, plan ve programa uygun olarak çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak ve Başkana sunmak,
- Başbakanlık, bakanlıklar ve Başkanlık birimlerinden gönderilen kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuat taslaklarını hukuki açıdan inceleyerek görüş bildirmek.

1.4.5.6. Strateji Geliştirme Başkanlığı

Strateji Geliştirme Başkanlığının, 5018 sayılı *Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu*'nun 60. maddesi ve 5436 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile belirlenen görevleri şunlardır:

- Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde Başkanlığın orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapmak,
- Başkanlığın görev alanına giren konularda performans ve kalite ölçütleri geliştirmek ve bu kapsamda verilecek diğer görevleri yerine getirmek,
- Başkanlığın yönetimi ile hizmetlerin geliştirilmesi ve performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek/ettirmek, yorumlamak/yorumlatmak,
- Başkanlığın görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırması yap-

mak/yaptırmak, hizmetlerin etkililiğini ve tatmin düzeyini analiz etmek/ettirmek ve genel araştırmalar yapmak/yaptırmak,

- Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek,
- Başkanlığın stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek,
- İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren Başkanlık bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve Başkanlık faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek,
- Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak, ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak,
- Bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesabı ile malî istatistikleri hazırlamak,
- İlgili mevzuatı çerçevesinde Başkanlık gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek,
- Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak Başkanlığın faaliyet raporunu hazırlamak,
- Başkanlığın mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin İcmal cetvellerini düzenlemek,
- Başkanlığın yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak,
- Başkanlığın, diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak,

- Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda Başkan'a ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmak,
- Ön malî kontrol faaliyetini yürütmek,
- İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak.

1.4.5.7. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Cami ve mescitleri ibadete açmak, yönetmek, ibadet ve irşat hizmetlerini yürütmek,
- Cami ve mescit dışındaki yerlerde panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri dinî programlar ile ilmi toplantılar düzenlemek,
- Ceza infaz kurumu ve tutukevleri, çocuk ıslah evi, huzurevi, sağlık kuruluşları ve benzeri yerlerde bulunan vatandaşlara irşat hizmetleri götürmek,
- Radyo ve televizyon kurumları ile diğer yayın kuruluşları vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmak,
- Dinî gün ve gecelerde programlar düzenlemek,
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak namaz vakitleri ile dinî gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmaları yürütmek,
- Aile, kadın, gençlik ve toplumun diğer kesimlerine yönelik dinî konularda aydınlatma ve rehberlik yapmak,
- Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- İhtiyaç duyulan yerlere okuma salonları açmak ve bunlarla ilgili işleri yürütmek,

- İslam dinine mensup farklı dinî yorum çevreleri, dinî-sosyal teşekküller ve geleneksel dinî-kültürel oluşumlarla ilgili çalışmalar yapmak.

1.4.5.8. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Kur'an-ı Kerim'i okumak, anlamını öğrenmek, hafızlık yapmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek ve Kur'an kursları açmak,
- Bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek,
- Kur'an-ı Kerimin usulüne uygun olarak okunması konusunda çalışmalar yapmak,
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak eğitim programları geliştirmek, planlamak ve uygulamak, bu amaçla eğitim merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütmek,
- En az lisans düzeyinde dinî yüksek öğrenim görmüş olan personelin, Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda hizmet içinde bilgisini artırması ve uzmanlaşması amacıyla dinî yüksek ihtisas merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

1.4.5.9. Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında gerekli tedbirleri almak, ilgili ülke, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, bu konulardaki hizmet ve faaliyetleri düzenlemek, yürütmek ve denetlemek,

- Hacda kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak hac ve umreye gideceklerle görevlilerin eğitimini sağlamak.

1.4.5.10. Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü

Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- Toplumun din konusunda aydınlatmak amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler hazırlamak, hazırlatmak, bunları inceleyerek yayımlamak, süreli yayınlar yapmak ve gerektiğinde ücretsiz yayın dağıtmak, dinî bakımdan daha teferruatlı incelenmesi gereken eserleri Din İşleri Yüksek Kurulunun olumlu görüşünü aldıktan sonra yayımlamak,
- Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda radyo ve televizyon yayını yapmak, radyo ve televizyonlarda yayınlanmak üzere programlar hazırlamak ve hazırlatmak, bu konularda Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve diğer yayın kuruluşları ile işbirliği yapmak ve gerektiğinde bu amaçla hizmet satın almak,
- Yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve İslam dinine mensup topluluklara yönelik değişik dil ve lehçelerde yayınlar hazırlamak, hazırlatmak ve gerektiğinde bunları ücretsiz dağıtmak.

1.4.5.11. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- Uluslararası anlaşmalar ve ilişkiler çerçevesinde ilgili makamlarla işbirliği yaparak yurt dışındaki vatandaşlarımızın din hizmetleri ve din eğitimi ile ilgili işlerini yürütmek, soydaş ve akraba toplulukları ile İslam dinine mensup diğer topluluklara bu konularda yardımcı olmak,

- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak yurt dışında görevlendirilecek personelin eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve eğitim planlarını hazırlamak, personelin seçimi ve bu görevlere hazırlanmaları ile ilgili işleri yürütmek, yurt dışı teşkilatı bulunmayan yerlerde görevliler arasından birini koordinatör olarak görevlendirmek,
- Yurt içinde ve yurt dışındaki ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak yurt dışı hizmet alanlarında personelin uzmanlaşması için gerekli çalışmalar yapmak, bu konuda Başkanlıkça hizmet satın alma yoluyla yapılan işleri yürütmek, takip ve koordine etmek,
- Yurt dışında İslam dini ve diğer dinlerle ilgili olarak yapılan çalışmaları takip etmek, incelemek ve değerlendirmek,
- Diğer din mensupları, kurum, kuruluş ve topluluklarıyla ilişkiler konusunda gerekli çalışmaları yapmak,
- Avrupa Birliği ile ilişkiler çerçevesinde Başkanlığın görev alanına giren konularda ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde çalışmalar yapmak.

1.4.5.12. İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü

İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- Başkanlığın insan gücü politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak, yaptırmak ve tekliflerde bulunmak,
- Başkanlık personelinin atama ve özlük işlemlerini yürütmek,
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak Başkanlık personelinin adaylık, kurs ve stajları ile hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, planlarını hazırlamak ve bu işleri yürütmek,

- Başkanlık personelinin etkinliğini ve verimliliğini artırmak için çalışmalar yapmak ve bu çalışmalarını yürütmek.

1.4.5.13. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- Başkanlığın merkez ve taşra teşkilatını ilgilendiren yapım, bakım, onarım, satın alma, kiralama, genel evrak, arşiv, sağlık, güvenlik, temizlik, aydınlatma, taşıma ve benzeri iş ve işlemleri yürütmek,
- Kurum için gerekli her türlü teknik, donanım ve altyapı hizmetlerini planlamak, geliştirmek, kurmak, işletmek, yenilemek, bu altyapıların güvenliğini ve sürekliliğini sağlamak üzere gerekli önlemleri almak,
- Başkanlık hizmetleri için arsa, bina ve tesisler ile ilgili ihtiyaçları tespit etmek ve programlamak,
- Başkanlığın hizmetleri için ihtiyaç duyulan arsa ve binaların tahsis, kamulaştırma ve kiralama işlemlerini yürütmek,
- Başkanlık hizmet binaları, eğitim merkezi, Kur'an kursu, sosyal tesis ve benzeri yatırım tekliflerini hazırlamak ve yatırım ödeneklerini planlamak,
- Cami, Kur'an kursu, hizmet binası ve diğer dinî tesislerin estetik, fonksiyonel ve güvenli şekilde inşası için çalışmalar yaparak teknik yönden kontrolünü sağlamak, tip projeler hazırlamak, hazırlatmak ve kontrol etmek,
- Mazbut ve mülhak vakıflarda bulunan cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyasının tespiti, korunması, değerlendirilmesi, yerlerinin değiştirilmesi, satışı ve satıştan elde edilen paranın benzeri hizmetlere tahsisi, cetvellerin yapılması, muhasebesi, denetlenmesi ve sair hususları Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğer cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyasını ise ilgili bi-

rim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği ile düzenlemek,

- Başkanlığın sosyal ve kültürel faaliyetlerini yürütmek, diyanet evi ve benzeri sosyal tesislerin kurulması ve işletilmesini sağlamak,
- Taşınmaz mal kayıtlarını tutmak,
- Başkanlık bütçesinden kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yapılacak yardımlar ile ilgili işlemleri yürütmek,
- Başkanlıkça düzenlenen yardım kampanyalarını organize etmek,
- Aynî ve nakdî bağışların kabulünü ve bağışların özel bir hesapta toplanmasını sağlayarak münhasıran dinî hizmetler için sarf edilmesini temin etmek, Başkanlık onayı ile kabul edilecek şartlı bağışlarda şarta riayeti sağlamak,
- Mülkiyeti Hazineye ait taşınmazlar üzerinde bulunan ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yönetilen cami ve mescitlerin müstemilatındaki yerlerin kiralanması hususunda Maliye Bakanlığı ile işbirliği içinde gerekli düzenlemeleri yapmak,
- Din görevlilerinin giyecekleri görev kıyafetlerinin tasarımını yapmak veya yaptırmak ve bu kıyafetlerin satın alma ve dağıtım işlemlerini yürütmek,
- Başkanlığın sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

1.4.5.14. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- Başkanlık yayınlarının satış yerleri ile ilgili hizmetleri yürütmek, kitabevleri açmak,
- Başkanlık yayınlarının satış, dağıtım ve tanıtımını sağlamak,
- Diyanet İşleri Başkanlığı Yayın Yönetmeliği gereğince yürütülen yayın hizmetleri ile ilgili idarî, malî ve diğer işleri, ilgili mevzuat ve iş-

letme Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde, işletmecilik esaslarına uygun olarak yürütmek,

- İşletmenin muhasebe, ayniyat, ambar, tahakkuk ve ödemelerle ilgili hizmetlerinin usulüne uygun şekilde yürütülmesini sağlamak ve denetlemek.

1.4.5.15. Özel Kalem Müdürlüğü

Özel Kalem Müdürlüğünün görevi:

- Başkanın resmî ve özel yazışmalarını, her türlü protokol ve törenlerini düzenlemek ve yürütmektir.

1.4.5.16. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

- Başkanlıkla ilgili olarak iç ve dış basında yer alan haber, yorum ve yayınları takip etmek, ilgilileri zamanında haberdar etmek ve gerekli açıklamaların yapılması ile ilgili işleri yürütmek,
- Başkanlığın kamuoyuna duyurulmasını uygun gördüğü haber, bildiri, demeç, mesaj, görüş ve kararları iç ve dış basına, haber ajanslarına, radyo ve televizyon kuruluşlarına süresi içinde ulaştırmak, Başkanlığın basın kuruluşları ile ilişkilerini ve basın toplantılarını düzenlemek,
- Başkanlığın halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak, yürütmek ve Başkanlığa gönderilen her türlü ihbar, şikayet, öneri ve istekleri değerlendirerek gereği için ilgili birimlere göndermek,
- 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.

1.4.5.17. Müftülükler

633 sayılı Kanununun 6002 sayılı Kanunla Yeniden Düzenlenen 8. Maddesinde: İl ve ilçe müftüleri,

bölgelerinde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil eder, din hizmetlerini, dinî müesseseleri yönetir ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip denetler, hükmü yer almaktadır. Müftülüklerin Görev ve Çalışma Yönergesi'nin 90. Maddesi ile belirlenen görevleri şunlardır:

- İslâm dininin itikat, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili işlerini yürütmek,
- Vaaz, hutbe, konferans ve benzeri faaliyetler ile her türlü basın ve yayın vasıtalarından yararlanarak cami içinde ve dışında toplumu dinî konularda aydınlatmak; müftünün de en az haftada bir defa vaaz edeceği şekilde üçer aylık vaaz ve irşat programları hazırlamak,
- Vaaz ve hutbe konularını tespit etmek ve gerektiğinde hutbe metinleri hazırlamak,
- Müftülük hizmetleri için ihtiyaç duyulan bina ve tesislerin yapımını sağlamak, bunları yönetmek, temizlik, bakım ve onarımlarını yapmak ve denetlemek,
- Kur'an kursları ile öğrenci yurt ve pansiyonlarının açılış, eğitim ve öğretim işlerini ve diğer işlemlerini yürütmek, bu yerleri yönetmek ve denetlemek,
- Hizmet içi eğitim faaliyetleri ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- İl müftülükleri için cami ve mescit gibi dinî yapı alanlarına ilişkin imar planlarında ve değişikliklerinde ilgili mercilere görüş bildirmek,
- İmar mevzuatına uygun olmak şartıyla, il, ilçe ve kasabalarda inşa edilecek camiler için izin vermek; cami yaptıracak hakiki veya hükmî şahıslara yol göstermek, yardımcı olmak ve kible tespitini yapmak,
- Cami ve mescitlerin ibadete açılış beratlarını vermek ve hakiki veya hükmî şahısların mülkiyetinde bulunan bütün cami ve mescitleri yönetmek ve denetlemek,
- Dinî soruları yazılı veya sözlü olarak cevaplandırmak,

- Ramazan ayı ile diğer dinî gün ve geceler için mukabeleler ve özel programlar hazırlamak ve uygulamak,
- İhtida edecekler için ihtida merasimi yapmak ve ihtida belgesi vermek,
- Medenî Kanuna göre akdedilen nikâhtan sonra olmak üzere, isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra etmek,
- Başkanlık yayınları ile Başkanlıkça satışı uygun görülen diğer yayınların tanıtım, dağıtım ve satışı ile ilgili işleri yürütmek ve yayın bedellerini zamanında Başkanlığa göndermek,
- Personelin kadro, atama, nakil, sicil, emeklilik ve diğer özlük işlemlerini yürütmek,
- Tahakkuk, tediye ve malî işlerle ilgili hizmetleri yürütmek,
- Müftülük giriş ve çıkışlarının kontrolünü sağlamak; yangın ve sabotaja karşı tedbirler ile diğer koruyucu güvenlik tedbirlerini almak; sivil savunma ile ilgili program ve alarmları düzenlemek ve uygulanmasını sağlamak,
- Demirbaş eşya ile diğer araç ve gereçlerin bakım, onarım, koruma, kullanım ve terkini ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Camilerin temizliği, bakımı, onarımı, çevre tanzimi ve teberrukat eşyası ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Mahalli basını takip etmek ve gereğini yapmak,
- Camilerde toplanacak yardımlar konusunda yardım toplama mevzuatına ve Başkanlık talimatlarına göre hareket etmek,
- Cami ziyaretlerinin İslam adabına ve caminin emniyetine uygun bir şekilde yapılmasını sağlamak; camilerin avlu ve müstemilatında İslami kurallara uymayan, ibadetin huzurunu ihlal eden her türlü davranışı, satıcılık, dilencilik gibi cemaati rahatsız edici faaliyetleri ve görüntü, ses ve çevre kirliliğini önlemek için gerekli tedbirleri almak,

- Müftülük çalışma programının hazırlanmasını sağlamak ve uygulanmasını takip etmek; istatistikî bilgileri derlemek; görev alanı ile ilgili konularda araştırmalar yapmak.

1.4.5.18. Eğitim Merkezi Müdürlükleri

Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi'nin 142. maddesi ile Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin görevleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Eğitim merkezinde Başkanlıkça hazırlanan eğitim programlarını uygulamak,
- Kursların başında seviye tespit sınavı, sonunda da değerlendirme sınavı yaparak kursiyerlerin başarı derecelerini ölçmek ve değerlendirmek,
- Derslerin ve mesleki uygulamaların müfredat programına ve ders planlarına uygun olarak yapılmasını sağlamak,
- Kurs sonunda verilecek belgeler ile kurs ve eğitim merkeziyle ilgili diğer evrak ve belgeleri düzenlemek,
- Kursiyerlerin iâşe ve ibate hizmetlerini yürütmek; malî ve özlük haklarıyla ilgili işlemlerini yapmak,
- Eğitim merkezi personelinin kadro, atama, nakil, sicil, emeklilik ve diğer özlük işlemlerini yürütmek,
- Her türlü tahakkuk, tediye ve malî işlerle ilgili hizmetleri yürütmek,
- Eğitim hizmetleri için ihtiyaç duyulan bina ve tesislerin yapımını sağlamak, bunları yönetmek, temizlik, bakım ve onarımlarını yapmak,
- Demirbaş eşya ile diğer araç ve gereçlerin bakım, onarım, koruma, kullanım ve terkini ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Eğitim merkezinin kütüphane ve arşiv hizmetlerini düzenlemek ve yürütmek,
- Eğitim merkezi giriş ve çıkışlarının kontrolünü sağlamak; yangın ve sabotaja karşı tedbirler

ile diğer koruyucu güvenlik tedbirlerini almak; sivil savunma ile ilgili program ve alarmları düzenlemek ve uygulanmasını sağlamak,

- Meslekî uygulamalar için müftülüklerle işbirliği yapmak,
- Eğitim ve öğretimle ilgili olarak her yıl sonunda yıllık faaliyet raporu hazırlamak, kurslar ve kursiyerlerle ilgili yıllık istatistikî bilgileri hazırlayıp Başkanlığa göndermek.

1.4.5.19. Din Hizmetleri Müşavirlikleri ve Ataşelikleri

Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi'nin 149. maddesi ile Din hizmetleri müşavirlik ve ataşeliklerinin görevleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Yurtdışındaki vatandaş ve soydaşlarımızın, İslam dininin inanç, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili işlerini yürütmek, din konusunda her türlü vasıttan yararlanarak onları aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek,
- Sorulan dinî soruları, usulüne göre cevaplandırmak veya cevaplandırılmasını sağlamak,
- Din görevlilerinin nakil, sicil, sağlık ve diğer özlük işlemleri ile vekâlet, görevlendirme, görev sürelerinin uzatılıp uzatılmaması ve yurda dönüşleri ile ilgili işlemleri yürütmek,
- Başkanlık yayınlarını tanıtmak, bu yayınların dağıtımında ve isteyenlere temin edilmesinde yardımcı olmak, ayrıca bulunduğu ülkede Başkanlığın görev alanı ile ilgili yayınları ve İslam dini ile ilgili faaliyetleri takip etmek,
- Hastane, hapisane ve benzeri yerlerdeki vatandaş ve soydaşlarımızın dinî ve manevî ihtiyaçları ile ilgilenmek,
- Medenî Kanuna veya mahallî mevzuata göre akdedilen nikâhtan sonra olmak üzere, isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra etmek,
- Vefat eden vatandaş ve soydaşlarımızın teçhiz, tekfin ve defin hizmetlerinde yardımcı olmak,
- Müslüman olmak isteyenlere gerekli dinî bilgileri vermek ve ihtida işlemlerini yapmak,
- Görev bölgesindeki vatandaş ve soydaşlarımızın dinî ve millî kültürümüze bağlılıklarını devam ettirmek için özel programlar hazırlamak ve uygulamak; ibadet ettikleri camiler ile topluca buldukları yerlerde dinî, ilmî konferans ve seminerler düzenlemek vaaz ve irşat hizmetlerini yürütmek; gerektiğinde nişan, nikâh, hatim, mevlit, sünnet ve benzeri merasimlerde onlara yardımcı olmak,
- Dinî konulu dernek ve vakıfların faaliyetleri ile ilgilenmek, cami ve mescitlerin uygun mahallerde açılmasını sağlamak; bunların kiblelerini tespit etmek; görevli verilecek cami ve mescitleri belirleyerek Başkanlığa teklifte bulunmak,
- Ramazan ayının başlangıcını, namaz vakitlerini, dinî bayram günlerini, sadaka-i fitır miktarını, kandil gecelerini ve gerekli gördüğü diğer hususları, görev bölgesindeki vatandaş ve soydaşlarımıza uygun vasıtalarla duyurmak; bu gün ve gecelerde, ibadet ve merasimlerin usulüne uygun şekilde yapılmasını sağlamak; zekât, sadaka-ı fitır ve kurban konularında talepleri halinde vatandaşlara yardımcı olmak,
- Görev bölgesindeki, ülke mevzuatının imkân tanıması halinde okul çağındaki Türk çocuklarına, okul bünyesinde ve ders saatleri içinde "din kültürü ve ahlak bilgisi" dersi verilmesi için o ülkenin eğitim kurumları ve o ülkedeki T.C. Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri ile işbirliği yaparak öğretmenlik formasyonu olan din görevlilerini, bu okullarda görevlendirmek,
- Dinî hizmetlerde kullanılacak olan gayrimenkullerle ilgili işlemleri yürütmek,
- Başkanlığın hac ve umre organizasyonlarından yararlanmak suretiyle hac ve umre ibadeti yapmak isteyenlere yardımcı olmak,

- Tahakkuk, tediye ve malî işlerle ilgili hizmetleri yürütmek,
- Demirbaş eşyanın bakım, onarım, koruma, kullanım ve terkini ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Görev ve hizmetlerin yürütülmesinde gerektiğinde diğer ihtisas birimleri ile işbirliği yapmak,
- Görev alanı ile ilgili konularda ve yaptığı çalışmalar hakkında yıllık faaliyet raporu hazırlamak.

1.4.6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

Başkanlığımız merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatları olmak üzere, yurt içinde ve yurt dışında çok geniş ve yaygın bir organizasyon yapısına sahiptir.

Teşkilatımız, Diyanet İşleri Başkanının başkanlığında ve üç Diyanet İşleri Başkan Yardımcısının koordinasyonunda hizmetlerini sürdürmektedir.

Başkanlığımız merkez teşkilatı 2 sürekli kurul ve 14 hizmet biriminden oluşmaktadır.

Sürekli kurullar;

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı,
Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı,

Hizmet birimleri;

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü,
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü,
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı,
İç Denetim Birimi Başkanlığı,
Strateji Geliştirme Başkanlığı,
Hukuk Müşavirliği,
Özel Kalem Müdürlüğü,
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü,

Taşra teşkilatı;

81 il müftülüğü, 892 ilçe müftülüğü, 3 dini yüksek ihtisas ve 15 eğitim merkezi müdürlüğü (ayrıca 27 ilde il eğitim merkezleri)nden oluşmaktadır. Buna ilaveten 7 dinî yüksek ihtisas merkezi ve 5 eğitim merkezi açılacaktır.

Yurt dışı teşkilatı;

28 din hizmetleri müşavir ve müşavir yardımcılığı, 28 din hizmetleri ateşe ve ateşe yardımcılığından oluşmaktadır.

Birimler birim âmirleri, müftülükler il ve ilçe müftüleri, eğitim merkezleri eğitim merkezi müdürleri, din hizmetleri müşavirlikleri din hizmetleri müşavirleri, din hizmetleri ataşelikleri ise din hizmetleri ataşeleri tarafından sevk ve idare edilmektedir.

- İç Denetim Birimi Başkanlığınca 2011 yılında;
  - Eğitim merkezlerinde ihtisasa yönelik hazırlanan eğitim-öğretim programları,
  - Uygulamaya konulan Hafızlık Eğitim Programı,
  - Hutbelerin hazırlanması ve uygulanması,
  - İnsan gücü planlaması ve istihdam politikaları konusunda imam-hatip ve müezzin-kayyımlarla ilgili yapılan iş ve işlemler,
  - 2011 yılı hac organizasyonunda verilen ayniyat ve sağlık hizmetleri,
  - İrşat Hizmetleri Daire Başkanlığınca Yürütülen İş ve İşlemler,

Konularında sistem ve uygunluk denetimi yapılmıştır. Kamu İç Denetim Standartlarına göre hazırlanan raporlar ilgili birimlere intikal ettirilmiştir.

- 2011 yılında Başkanlığımızda Ön Malî Kontrol faaliyetleri, 5018 Sayılı Kanunun 55, 56 ve 57'inci maddeleri, bu maddelere dayanılarak hazırlanan ve 31/12/2005 tarihli ve 26040 sayılı 3. Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan *İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar* ile Başkanlığımız "Ön Malî Kontrol İş-

lemleri Yönergesi” çerçevesinde, İç Kontrol Daire Başkanlığı’nca yürütülmüştür.

Merkez birimlerimize ait giderlerle ilgili gerçekleştirme görevliliği; Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı hariç, Başkanlık Makamından alınan onay ile Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü’ne merkez ve taşra birimlerinin çeşitli konulardaki giderlerinin ödenmesine izin veren *Ödenek Gönderme Belgelerinin* düzenlenmesi ve ilgili birimlere ulaştırılması görevi ise, Strateji Geliştirme Başkanlığı’na verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 9. Maddesi ve Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 7. Maddesi hükümleri çerçevesinde yeniden hazırlanan Başkanlığımızın Stratejik Planı (2012-2016) 01/01/2012 tarihinden geçerli olmak üzere uygulamaya konulmuştur.

2. AMAÇ VE HEDEFLER

2.1. İdarenin Amaç ve Hedefleri

- Diyanet İşleri Başkanlığı Stratejik Yönetim anlayışı kapsamında ilk olarak 2008 yılında hazırladığı stratejik planında (2009-2013) “Toplumun dinî ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermek amacıyla İslam Dini’nin temel kaynaklarına dayalı doğru ve güncel bilgi ile toplumu din konusunda aydınlatmak, inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek ve ibadet yerlerini yönetmektir.” misyonunu benimsemiştir. Bu misyonunu yerine getirebilmek için söz konusu Plan’da 6 stratejik amaç belirlenmiştir.
- Nitelikli dinî bilgi (güncel ve bilimsel kriterlere uygun) üretmek
- Nitelikli din görevlisi sayısını artırarak kaliteli din hizmeti sunmak
- Din hizmetlerini toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak
- Yurtdışındaki vatandaşlarımıza, kimliklerini koruyacak ve yaşadıkları toplumla bütünleş-

melerine katkı sağlayacak nitelikte din hizmeti götürmek

- Kurumu, özlük hakları bakımından cazip hale getirmek
- Töre cinayeti, aile içi şiddet, madde bağımlılığı ve ayrımcılık gibi toplumsal sorunların çözümünde dini açıdan etkin rol almak

2.2. Temel Politika ve Öncelikler

Başkanlığımızın temel ve değişmez politikası; Anayasamızda ifadesini bulan “**Laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek**”tir.

Önceliklerimiz şunlardır:

- Din hizmetlerini yurt içinde ve yurt dışında yaşayan vatandaş, dindar ve soydaşlarımıza daha yaygın ve daha etkin bir şekilde sunmak,
- Nitelikli din görevlisi sayısını artırarak daha kaliteli din hizmeti sunmak,
- Camiler, Kur’ân kursları ve eğitim merkezlerimizi modern yapılara kavuşturmak,
- Camilerimizi müştemilatıyla birlikte bayanlar ve özürlüler de dikkate alınarak, vatandaşlarımızın tüm dinî ihtiyaçlarını karşılayacak merkezler ve külliyeler haline getirmek suretiyle bu yerlere olan ilgiyi artırmak,
- Dinî yayın çeşidini, kalitesini ve sayısını artırmak,
- Müftülüklerimizde kurulan Aile İrşat ve Rehberlik Bürolarının sayısını artırarak, ailelere yönelik din hizmetlerini daha da yaygınlaştırmak,
- Cami dışı din hizmetlerine ağırlık vermek,
- Toplumsal sorunların çözümünde etkin rol almak,

- Din hizmetlerinde sesli, yazılı ve görsel medya ile diğer iletişim araçlarından azamî derecede yararlanmak,
- İslam dininin terörle ilişkilendirilmesi, imajının olumsuz gösterilmesi çabaları karşısında, İslam dininin doğru anlaşılmasını ve dünya kamuoyunun sağlıklı bilgilendirilmesini sağlayabilmek için gayret göstermek,
- Merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatlarımızda görevli personelle iletişimi daha da geliştirmek,
- Başkanlığımız hizmet binasına bitişik, arsa üzerine yaptırılmakta olan cami, eğitim merkezi, kütüphane ve yemekhane ve diğer hizmet binalarının bir an önce yaptırılmasını sağlamak,
- “Diyanet İşleri Başkanlığı Sürekli Kurumsal Gelişim Projesi” çerçevesinde Süreç Yönetimi, Risk Yönetimi, Performans Esaslı Bütçeleme Sistemi gibi çağdaş yönetim modellerini Kuruma uyarlamak. Bu çerçevede kurumsal kimlik sistemi oluşturmak amacıyla başlatılan çalışmalar tamamlanmış olup Bilgi Yönetimi, Performans Yönetimi ve Zaman Yönetimi gibi diğer çağdaş yönetim model ve tekniklerinin Başkanlığa uyarlanması ve uygulanması yönündeki çalışmalara ise devam edilmektedir.

3. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

3.1. Malî Bilgiler

3.1.1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Başkanlığımız 2011 yılı bütçesine konulan ödeneklerle harcama durumları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 12- Diyanet İşleri Başkanlığı Ekonomik Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE ÖDENEĞİ	2011 YILI EKLENEN ÖDENEK	2011 YILI DÜŞÜLEN ÖDENEK	2011 YILI TOPLAM ÖDENEK	2011 YILI TOPLAM HARCAMA	2011 YILI ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMA
01	PERSONEL GİDERLERİ	2.600.499.000	74.902.096	372.089.023	2.303.312.073	2.713.356.028	410.044.028
01 1	MEMURLAR	2.256.879.000	74.405.682	306.283.525	2.025.001.157	2.429.431.504	404.430.347
01 2	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	312.370.00	353.514	65.742.246	246.981.268	246.993.183	11.916
01 3	İŞÇİLER	0	142.400	0	142.400	142.328	0
01 4	GEÇİCİ PERSONEL	31.000.000	500	804	30.999.696	36.601.461	5.601.765
01 5	DİĞER PERSONEL	250.000	0	62.448	187.552	187.552	0
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	459.975.000	9.468.059	11.946.132	457.496.927	487.656.348	30.159.782
02 1	MEMURLAR	402.925.000	9.235.789	3.453.070	408.707.719	436.413.861	27.706.175
02 2	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	51.005.000	203.570	8.493.062	42.715.508	42.717.247	2.044
02 3	İŞÇİLER	0	28.700	0	28.700	28.677	0
02 4	GEÇİCİ PERSONEL	6.045.000	0	0	6.045.000	8.496.563	2.451.563
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	89.318.000	25.956.200	6.706.200	108.568.000	103.886.398	18.104.056
03 2	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	59.884.000	13.144.200	4.634.000	68.394.200	52.107.331	0
03 3	YOLLUKLAR	13.500.000	4.174.500	77.500	17.597.000	33.469.261	18.104.056
03 4	GÖREV GİDERLERİ	38.000	550.000	0	588.000	441.318	0
03 5	HİZMET ALIMLARI	12.673.000	5.231.700	1.330.800	16.573.900	13.178.171	0
03 6	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	1.607.000	246.000	462.100	1.390.900	1.022.908	0
03 7	MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	859.000	541.000	201.800	1.198.200	1.157.016	0
03 8	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	757.000	311.400	0	1.068.400	1.064.296	0
03 9	TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	0	1.757.400	0	1.757.400	1.446.097	0
05	CARİ TRANSFERLER	5.200.500	55.000.000	0	60.200.500	59.900.706	0
05 3	KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	4.900.000	55.000.000	0	59.900.000	59.851.009	0
05 4	HANE HALKINA YAPILAN TRANSFERLER	300.000	0	0	300.000	49.697	0
05 6	YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	500	0	0	500	0	0
06	SERMAYE GİDERLERİ	24.000.000	8.292.378	3.992.378	28.300.000	28.178.089	0
06 1	MAMUL MAL ALIMLARI	6.350.000	4.554.050	605.244	10.298.806	10.278.083	0
06 3	GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	950.000	2.093.778	758.000	2.285.778	2.274.723	0
06 5	GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	14.425.000	0	2.343.860	12.081.140	12.081.140	0
06 6	MENKUL MALLARIN BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	500.000	254.550	7.323	747.227	747.094	0
06 7	GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	1.775.000	1.390.000	277.951	2.887.049	2.797.049	0
	TOPLAM	3.178.992.500	173.618.733	394.733.733	2.957.877.500	3.392.977.569	458.307.866

Tablo 13- Diyanet İşleri Başkanlığı Fonksiyonel Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

FONKSİYONEL KOD	AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE ÖDENEĞİ	2011 YILI EKLENEN ÖDENEK	2011 YILI DÜŞÜLEN ÖDENEK	2011 YILI TOPLAM ÖDENEK	2011 YILI TOPLAM HARCAMA	2011 YILI ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMA
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	24.624.000	5.935.927	6.788.002	23.771.925	23.446.123	0
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	162.000	0	33.821	128.179	125.923	0
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	2.270.000	785.600	106.000	2.949.600	2.756.697	0
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	229.000	395.584	299.761	324.823	319.279	0
08	DİNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	3.151.311.500	166.501.622	387.443.701	2.930.369.421	3.366.122.855	458.307.866
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	396.000	0	62.448	333.552	206.692	0
TOPLAM		3.178.992.500	173.618.733	394.733.733	2.957.877.500	3.392.977.569	458.307.866

Tablo 14- Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

KURUMSAL KOD	AÇIKLAMA	2011 YILI BÜTÇE ÖDENEĞİ	2011 YILI EKLENEN ÖDENEK	2011 YILI DÜŞÜLEN ÖDENEK	2011 YILI TOPLAM ÖDENEK	2011 YILI TOPLAM HARCAMA	2011 YILI ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMA
07	DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	3.178.992.500	173.618.733	394.733.733	2.957.877.500	3.392.977.569	458.307.866

3.1.2. Temel Malî Tablolara İlişkin Açıklamalar

Başkanlığımıza 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile toplam 3.178.992.500 TL. ödenek verilmiş olup, bu ödenek yıl içinde eklenen ve düşülen ödeneklerle yıl sonunda 2.957.877.500 TL. olmuştur. Verilen bu ödeneğin % 77,86' sinin Personel Giderlerine, % 15,47' sinin Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerine, % 3,67' sinin Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, % 2,04' ünün Cari Transfer Giderlerine ve % 0,96' sinin ise Sermaye Giderlerine ayrıldığı görülmektedir.

Harcamalar incelendiğinde ise, 2011 Malî Yılı sonunda gerçekleşen harcamanın % 79,97'sinin Personel Giderlerinde, % 14,37' sinin Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinde, % 3,06'sinin Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde, % 1,77'sinin Cari Transferlerde ve % 0,83'ünün ise Sermaye Giderlerinden gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Harcama ve ödeneklerin fonksiyonel yani yerine getirilen hizmetin niteliği açısından incelendiğinde ise % 99,21' inin Dinlenme Kültür ve Din Hizmetlerinde, geriye kalan yaklaşık % 0,79'unun ise Genel Kamu,

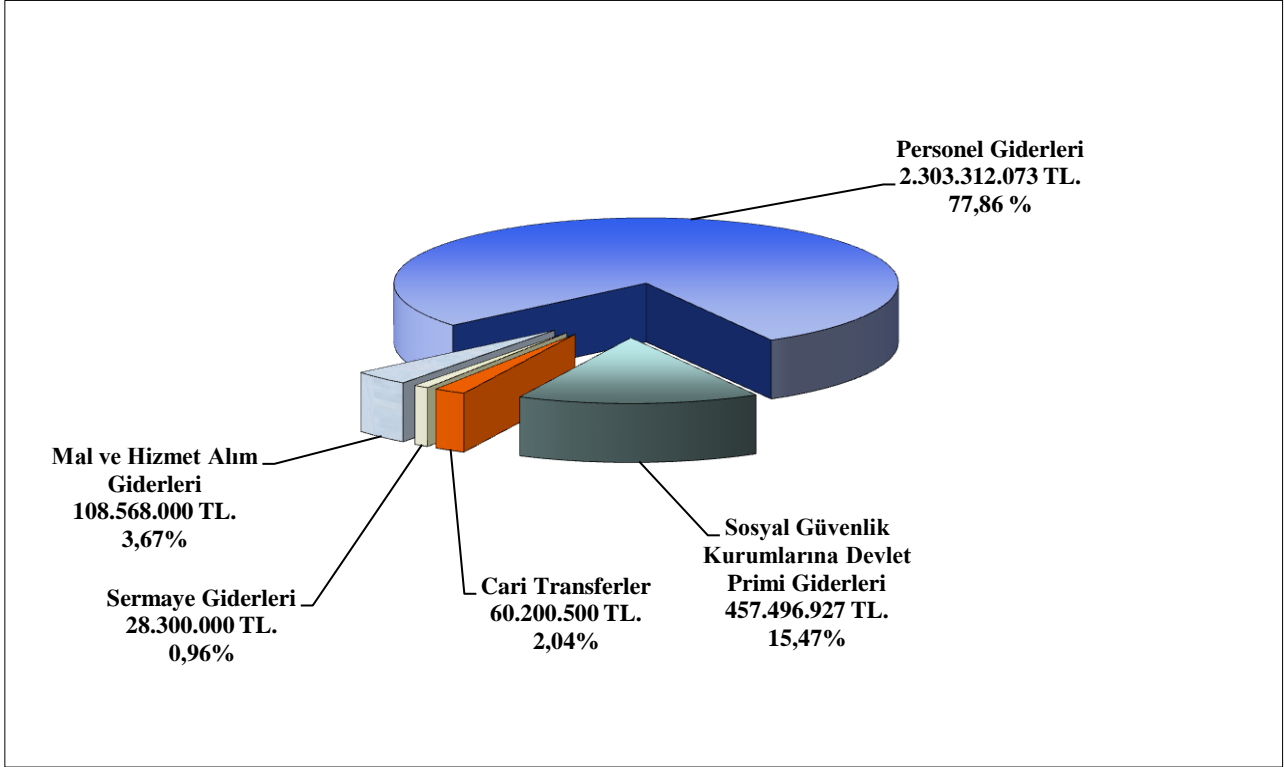
Sağlık, Eğitim, Savunma ve Kamu Düzeni sektörlerinde gerçekleştiği görülmektedir.

Bütçemize genel anlamda baktığımızda ise Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerini de bir tür Personel Gideri olarak değerlendirirsek, ödenek bazında bütçemizin % 94,33' ünün Personel Giderleri, % 3,67' sinin Mal ve Hizmet Alım Giderleri, % 2,04' ünün Cari Transferler ve % 0,96' sinin ise Sermaye Giderlerinden oluştuğu görülmektedir.

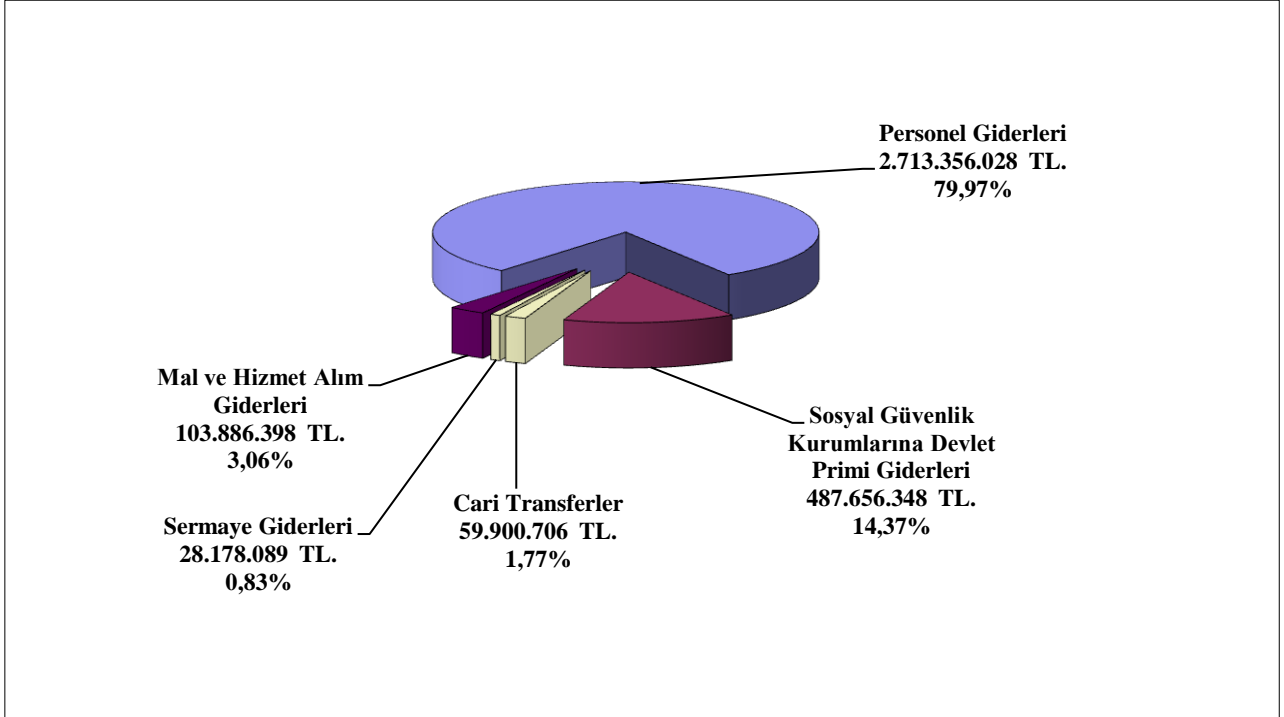
Gerçekleşen harcama açısından bakıldığında da durum paralellik arz etmektedir, bütçemizin % 94,34' ü Personel Giderleri, % 3,06'sı Mal ve Hizmet Alım Giderleri, % 1,77'si Cari Transferler ve % 0,83'ü ise Sermaye Giderlerinden oluşmaktadır.

Başkanlığımıza 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve yıl içinde eklenen ve düşülen ödeneklerden sonra toplam 2.957.877.500 TL. ödenek ayrılmış olup, bu ödeneğe karşılık gerçekleştirilen hizmetler neticesinde yıl sonunda 3.392.977.569 TL harcama yapılmıştır.

Grafik 4- 2011 Yılı Ödeneklerin Dağılımı

Grafik 5- 2011 Yılı Harcamalarının Dağılımı

3.1.3. Malî Denetim Sonuçları

2011 yılı içerisinde Sayıştay Başkanlığı tarafından sorguya alınmış herhangi bir harcama veya ilâma bağlı borç bulunmamaktadır.

4. PERFORMANS BİLGİLERİ

4.1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

4.1.1. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı

- Yıl içerisinde Din İşleri Yüksek Kurulu'na yurt içinden ve yurt dışından e-posta, fax ve mektup yoluyla **toplam 48.487** soru yöneltilmiş ve tamamı cevaplandırılmıştır. Telefonda sorulan sorulara verilen cevaplar bu sayıya dâhil değildir.
- Telefonla sorulan soruları cevaplandırmak amacıyla oluşturulan **Dinî Soruları Cevaplandırma Bürosu**'na günlük ortalama 400-500 civarında soru yöneltilmiştir. Ayrıca, bizzat Kurula gelerek şifahî soru soran vatandaşlarımızın soruları da cevaplandırılmıştır.
- “Dua Bir Kulluk Arzıdır”, “Akrabayı Gözetmek”, “Acele İşin Sonu Pişmanlıktır”, “Cana Kıymak Büyük Günahdır”, “Mevlid Kandili” ve “Hak Duyarlılığına Sahip Olabilmek”, “Kendini Bilmek”, “Haramlardan Kaçınmak”, “Haset, İyilikleri Yer Bitirir”, “Çanakkale Zaferi”, “Allah'ı Çokça Zikretmeliyiz”, “İnsan Hakları ve İslam” ve “Ömür” isimli hutbelelerin Başkanlığın web sitesinde yayınlanmasına karar verilmiştir.
- 2012 yılı Diyanet takviminde yayınlanacak yazılar, “Kırk Ayette Merhamet” ve “Kırk Hadiste Merhamet” adlı derlemeler ile “Sekiz Elmaslı Kolye”, “İslam İnançları Yayınlar Projesi”, “Esmâu'l-Hüsna” “Evlilik Rehberi” “Hoş Geldin Ramazan Kitabı”, “Etkinlik ve Eğlence III” ve “Merhamet Öyküleri” adlı proje ve eserler incelenmiştir.
- “Etkinlik ve Eğlence Kitabı 3”, “Dini Gün ve Ayların Tespiti, Kullanılan Teknik ve Yöntemler” ve

“İhtisas Eğitim Hazırlık Programı ve İhtisas Eğitim Programı”adlı çalışmalar incelenmiştir.

- 06/01/2011 tarihinde “Din ve Şiddet, ”25/01/2011 tarihinde “Günümüz İnsanının İnanç Problemleri”, 10/02/2011 tarihinde Değişim Aracı ve Ticari Mal Olarak Altın ve Gümüşün Alım ve Satışı” ve 25/05/2011 tarihinde “Fetva, Tarihçesi, Usulü, Uslubü ve Dili” konularında çalıştaylar düzenlenmiştir.
- Bilimsel yeterlilikleriyle tanınmış bilim ve din adamlarının katıldığı **IV. Güncel Dinî Meseleler İstişare Toplantısı**, 26-28/11/2011 tarihleri arasında Afyonkarahisar'da gerçekleştirilmiştir.
- Din İşleri Yüksek Kurulu üyelerinden ve uzmanlarından bazıları TRT ve özel TV kanallarına konuşmacı olarak katılmış, bazı il ve ilçelerde, kurumlarda ve okullarda konferans ve seminerler vermişler, camilerde de vaaz ve irşat hizmetlerinde bulunmuşlardır.

4.1.2. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı

- 74 adet Kur'an-ı Kerim'in inceleme işlemleri tamamlanarak toplam 1.886.900 adet Kur'an-ı Kerim nüshası mühürlenmiştir. Daha önceden incelenip mühürlenene Kur'an-ı Kerimler için 5 yayınevine yurtdışına ihracında sakınca olmadığına dair yazı verilmiştir.
- Başkanlığımıza incelettirilmeden basılıp yayınlanan Kur'an-ı Kerim'ler ile bu manada hazırlanan sesli ve görüntülü yayınların tespitleri yapılarak yayınevleri uyarılmıştır.
- Aşere-Takrib ve Tayyibe Defteri'ne icazetli kurralların kaydedilmesine devam edilmiştir.
- Bilgisayar ortamında Resm-i Osmani hat tarzında Kur'an-ı Kerim hazırlanarak basımı için ilgili birime gönderilmiştir.
- Kur'an-ı Kerim yazarın hattatların biyografileri oluşturularak yayına hazır hale getirilmiştir.

- Kur'an-ı Kerim'den örnekler verilerek Başkanlığımız adına hazırlanan "Elif-Ba" cüzü basımı yapılmak üzere ilgili birime gönderilmiştir.
- Günümüz hattatlarından Muhsin DEMİREL'e harekeleri yerli yerinde, rahat okunan ve hüsnü hat özelliği taşıyan bir Kur'an-ı Kerim yazdırılmıştır.
- Kiraat ilmiyle ilgili toplantı, seminer, sempozyum ve konferanslarda sunulan tebliğler ve alınan karar metinleri vb. bilgi ve belgeler ciltlenerek arşivlenmiştir.
- 2012 yılında yapılması planlanan Uluslararası Kiraat sempozyumu hazırlıkları kapsamında Başkanlıkta bir günlük çalıştay yapılmıştır.
- 21 il müftülüğü ile il müftülüklerine bağlı 248 ilçe müftülüğünün genel denetimi gerçekleştirilmiştir.
- Ömer Nasuhi Bilmen Eğitim Merkezi, Pendik Haseki Eğitim Merkezi, Kayseri Eğitim Merkezi, Selçuk Eğitim Merkezi ve Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi'nin genel teftişi yapılmıştır.
- Adana, Afyonkarahisar, Ankara, Diyarbakır, Edirne, İzmir, Kayseri, Samsun ve Van illerimizde vaaz ve irşat denetimi yapılmıştır.
- Hollanda Din Hizmetleri Müşavirliğinin genel denetimi yapılmıştır.
- Başkanlığımız ve A grubu seyahat acentelerince gerçekleştirilen hac ve umre organizasyonlarının denetimi yapılmıştır.
- 2009-2010 yılı Türkiye Diyanet Vakfı hac muhasebe kayıtlarının denetimi yapılmıştır.
- Merkez birimlerinin genel denetimi yapılmıştır.

4.1.3. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Yıl içerisinde Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'na 2733 adet evrak intikal etmiş, bunlardan 1492 adediyle ilgili işlem yapılarak ilgili birimlere intikal ettirilmiştir. Bu konularla ilgili olarak Başkanlık Makamından 1620 adet görevlendirme ve havale onayı alınmıştır.
- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına intikal eden, değişik konu ve personel hakkında ileri sürülen çeşitli iddia ve ihbarlar incelenmiş bunlardan gerekli görülenler hakkında inceleme veya soruşturma yapılmıştır. Bu bağlamda 641 personel ve 78 konu hakkında 867 farklı iddia birimimize intikal etmiş, bu iddialardan 354'ü sabit görülmüş, 358 inin asılsız olduğu tespit edilmiştir. 155 iddianın incelenmesine devam edilmektedir.
- Ülke genelinde öğretime açılması istenen 1243 Kur'an kursu binasında inceleme yapılmış, bunlardan 1215 inin açılması, 10 unun açılmaması, 18 inin de eksiklikleri giderildikten sonra açılması teklif edilmiştir.
- Müfettişler ve müfettiş yardımcılar için seminerler yapılmıştır.
- Başkanlığımız yemek ve servis hizmetlerinin 2011 yılı denetimi yapılmıştır.

4.1.4. İç Denetim Birimi Başkanlığı

- Eğitim merkezlerinde ihtisasa yönelik hazırlanan eğitim-öğretim programları,
- Uygulamaya konulan Hafızlık Eğitim Programı,
- Hutbelerin hazırlanması ve uygulanması,
- İnsan gücü planlaması ve istihdam politikaları konusunda imam-hatip ve müezzin-kayyımlarla ilgili yapılan iş ve işlemler,
- 2011 yılı hac organizasyonunda verilen ayniyat ve sağlık hizmetleri,
- İrşat Hizmetleri Daire Başkanlığınca yürütülen iş ve işlemler,

Konularında sistem ve uygunluk denetimi yapılmıştır. Kamu iç denetim standartlarına göre hazırlanan raporlar ilgili birimlere intikal ettirilmiştir.

- Kamu İç Denetim Planı ve Programı Hazırlama Rehberine göre 2012 yılı İç Denetim Programı hazırlanıp Makam Onayı alınmıştır.

4.1.5. Hukuk Müşavirliği

- Yıl içerisinde 343 idari ve 28 adli olmak üzere toplam 371 adet yeni dava dosyası açılmıştır. Bunlardan 274 adet dava dosyası neticelenmiştir. Bu davalardan 151 idari dava ile 1 adli dava İdaremiz lehine, 122 idari dava da İdaremiz aleyhine neticelenmiştir.
- Birimlerden gelen 5 adet sözleşme tasarısı incelenerek görüş bildirilmiştir.
- Birimlerden gelen 107 mütalaa isteğine cevap verilmiştir.
- Birimlerce hazırlanan mevzuat tasarıları incelenerek sonuçlandırılmış ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının hazırladıkları mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirilmiştir.

4.1.6. Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Diyanet İşleri Başkanlığının **2010 Yılı İdare Faaliyet Raporu** hazırlanarak, Maliye Bakanlığına ve Sayıştay Başkanlığına gönderilmiş, Başkanlığımız web sitesinde yayımlanarak kamuoyuna duyurulmuştur.
- İl müftülüklerinin 2010 yılı çalışma programının yıl sonu faaliyet raporları ile 2011yılı çalışma programları derlenip değerlendirilmiştir.
- Diyanet İşleri Başkanlığı **2011 Yılı Malî Durum ve Beklentiler Raporu** hazırlanarak, Maliye Bakanlığına gönderilmiş, ayrıca Başkanlığımız web sitesinde yayımlanarak kamuoyuna duyurulmuştur.
- **Diyanet İşleri Başkanlığı Stratejik Planı** 2012-2016 yıllarını kapsayacak şekilde yenilenerek yürürlüğe konulmuştur.
- 5018 sayılı Yasa gereğince Stratejik Plan'ın uygulanması izlenmiştir.
- Başkanlığımızın faaliyetleri ile ilgili aylık raporlar hazırlanarak, Başbakanlığa sunulmak üzere Başbakan Yardımcılığına gönderilmiştir.

- İllerde düzenlenen etkinliklere Başkanlık'tan katılan üst düzey yöneticiler ile ilgili bilgilerin, bilgisayar ortamına aktarılması ve takibi yapılmıştır.
- **Strateji Geliştirme Komisyonu**'nun sekreteryaya hizmetleri yürütülmüştür.
- **Yeniden Yapılanma Takımı**'nın sekreteryaya hizmetleri yürütülmüştür.
- Kurum ve kuruluşların, Toplam Kalite Yönetimi Sistemi veya diğer yönetim sistemleri ve uygulamalarını konu alan eğitim ve etkinlikleri takip edilmiştir.
- Başkanlığımız mevzuatında meydana gelen değişiklikler, **Mevzuat Föyvolantı** sistemine kaydedilerek Başkanlığımız web sitesi aracılığı ile merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatına ulaştırılmıştır.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü yetkilileri ile işbirliği yapılarak Başkanlığımız merkez birimleri ile il ve ilçe müftülüklerimizin **dosyalama sistemi** gözden geçirilerek **dosya kodlarında** bazı değişiklikler yapılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı Eylem Planı 6 aylık, 1 yıllık ve 4 yıllık dilimler halinde hazırlanmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı 2011 Yılı Faaliyet Raporu hazırlanmıştır.
- İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü'nce kullanılmak üzere sistematik erişim imkânı olan, yönetilebilir, güncellenebilir, taşınabilir ve güvenilir bir yapı oluşturulması amacıyla **İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi** programı yapılmış ve programın test çalışmalarına başlanmıştır.
- Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yaz Kur'an Kurslarının iş ve işlemlerini takip edebilmesi için hazırlanan program 27 Haziranda yayına açılmıştır.
- Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün e-Eğitim portalinin alt yapısını oluşturacak olan Uzun Süreli Kur'an Kursları ve Hafızlık iş ve işlemlerini kapsayacak uygulama yazılımı tamamlanmış olup ilgili birimimizin hizmetine açılmıştır.

- Yurt dışı sınavına başvuru işlemlerinin elektronik ortamda alınması amacıyla bir program yapılmış ve 19 Eylül-21 Kasım tarihleri arasında sınav başvurularının elektronik ortamda alınması sağlanmıştır.
- **e-dini bilgi sistemi** uygulama yazılımı için standart fetvaların girişleri yapılmıştır.
- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün **Kimlik Paylaşım Sistemi**'nde yaptığı alt yapı değişikliği ile DİBKPS uygulama yazılımında alt yapı değişikliği yapılmıştır.
- **Dibrandevu** programı Temmuz ayında yayına alınmıştır.
- "**Diyanet İşleri Başkanlığı İstatistikleri-2010**" adlı eser hazırlanarak 1.200 adet bastırılmış, il ve ilçe müftülüklerimize birer adet gönderimi ve merkez teşkilatımızdaki birim amirlerine dağıtımını tamamlanmıştır.
- Birçok projeye temel teşkil edecek olan **Active Directory** sistemi kurum genelinde (Hac Genel Müdürlüğü hariç) faaliyete alınmıştır.
- Ekim ayının ilk haftasında 8 personelin TUBİTAK ULAKBİM tarafından **IPV6 eğitimi** almaları sağlanmış, yine bu kapsamda Türk TELEKOM'dan IPV6 adreslerinin tahsisi sağlanarak sistem alt yapı çalışmalarının tamamlanması sürecinde yeni sistem altyapısının IPV6 ile uyumlu çalışması için gerekli çalışmalar tamamlanmıştır.
- www.diyenet.gov.tr adresine yeni haber yapısı eklenmiş, bu haberler için güncel haber arşivi oluşturulmuştur.
- Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri çerçevesinde, Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün talebi doğrultusunda, 2011 yılı merhamet teması için gerekli içerikler hazırlanarak **www.merhamet.org** sitesi yayına alınmıştır.
- Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak ramazan ayında belirlenen komşuluk teması için gerekli içerikler hazırlanmış ve **www.ramazan2011.org** sitesi yayına alınmıştır.
- Afrika yardım kampanyaları ile ilgili olarak Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ile birlikte haber, afiş, foto, hesap belgesi raporlarının yer aldığı **www.somaliyardimlari.org** sitesi yayına alınmıştır.
- II. Afrika Kıtası Müslüman Ülke ve Topulukları Dini Liderler Zirvesi için açılan web sitesi **africa.diyenet.gov.tr** adresinden yayına alınmıştır.
- Siteye Mekke ve Medine'den canlı yayın kısımları eklenmiş, ayrıca Sayın Başkan'ın Arafat konuşması, Kurban ve Van depremi bağış kampanyaları da sitede yayınlanmaya başlanmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hizmet ve çalışmalarını daha çok kişiye, hızlı bir şekilde ulaştırmak üzere DİB Facebook ve DİB Twitter sayfaları açılmış olup Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğince güncelleme, takip ve kontrolleri yapılmaktadır.
- 2011 Yılı Haziran ayından itibaren bütçe hazırlama sürecine başlanılmış, bu amaçla Başkanlığımız merkez birimlerinin bütçe teklifleri istenmiştir. Birimlerden gelen teklifler incelenerek konsolide edilmiş ve oluşturulan Başkanlığımız 2012 Yılı Bütçe Teklifi görüşülmek üzere Ağustos ayı içerisinde Maliye Bakanlığına, Yatırım Bütçe Teklifi ise Kalkınma Bakanlığına teslim edilmiştir.
- 2012 Yılı Performans Programı hazırlanarak Maliye Bakanlığına ve Kalkınma Bakanlığına teslim edilmiştir.
- Başkanlığımız 2010 Yılı Bütçe Giderleri Kesin Hesabı Cetvelleri ve Açıklaması 5018 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin (g) bendi gereğince hazırlanarak Maliye Bakanlığına ve Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.
- Başkanlığımız 2010 Yılı Bütçe Giderleri Kesin Hesabı ile 2012 Yılı Bütçe Teklifinin Maliye Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığında görüşülmesi öncesi merkez birimleri ile toplantı yapılmış, Maliye Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığı nezdinde yapılan görüşmelere katılım sağlanmıştır. Baş-

kanlığımız 2010 Yılı Bütçe Giderleri Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ile 2012 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı görüşmeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu ile Genel Kurul toplantılarına iştirak edilmiş ve kanunlaşma süreci takip edilmiştir.

- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan tebliğ hükümleri doğrultusunda Başkanlığımız 2012 Yılı Bütçesi Ayrıntılı Harcama Programını hazırlanarak Maliye Bakanlığının vizesini müteakip, bütçe ödenekleri dönemler itibarıyla kullanıma hazır hale getirilmiştir.
- Maliye Bakanlığınca belirlenen serbest bırakma oranlarına göre Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatı harcama birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda 2011 yılında ödenek dağıtımı için, 61.706 adet Ödenek Gönderme Belgesi, 623 adet Ödenek Gönderme Belgesi İcmali, harcama birimlerine dağıtımı yapılan ancak ihtiyaç fazlası olan ödeneklerin, ihtiyaç bulunan yerlere gönderilebilmesi için, 5.750 adet Tenkis Belgesi, 132 adet Tenkis Belgesi İcmali düzenlenmiştir.
- Başkanlığımız harcama birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda Maliye Bakanlığınca 33 adet ödenek aktarma talebi uygun görülmüş olup, ayrıca 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun verdiği yetki çerçevesinde Başkanlığımızca 40 adet kurum içi aktarma yapılmıştır.
- 2011 Yılı Kamu Yatırımlarının uygulama sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi çerçevesinde hazırlanan raporlar üçer aylık dönemlerde ve yılsonunda Maliye Bakanlığınca, Kalkınma Bakanlığınca ve Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, kamu zararı ve kamu alacaklarının takip ve tahsili ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Diyanet İşleri Başkanlığı 2010 Mali Yılı Bütçe Giderleri Kesin Hesabı ekinde yer alan Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelleri (Taşınır Kesin Hesap

Cetvelleri ile Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelleri) muhasebe kayıtlarının tutulduğu “Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi” (KBS) ile Başkanlığımız taşınır kayıtlarının tutulduğu “SGB.net” sisteminde bulunan taşınır mal işlemleri modülünden alınıp, Maliye Bakanlığı ile Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

- Taşınır Mal Yönetmeliğine göre her mali yılbaşından önce harcama birimleri ile bunlara bağlı ambarların açık adresleri ve bu ambarlardan sorumlu Taşınır Kayıt ve Kontrol Yetkilileri Sayıştay Başkanlığına bildirilmiştir.
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince Başkanlığımız yönetiminde ve kullanımında olan tüm taşınmaz kayıtları “Taşınmaz Bilgi Sistemi” üzerinden güncellenerek kayıtlarının tutulmasına devam edilmiştir.
- Başkanlığımız merkez teşkilatı harcama birimlerinin malî iş ve işlemlerinin ilgili mevzuata uygun olarak yapılmasını sağlamak amacıyla ön mali kontrol ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür. Bu kapsamda; 1.102 evraka ait ödeme emri belgesinin ön mali kontrolü yapılmış, bunlardan 1.099 una uygun görüş, 3 üne ise olumsuz görüş verilmiştir.
- Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatı harcama yetkilileri ile diğer personel tarafından malî-hukukî nitelikli sorulara cevaben 359 mütalaa verilmiştir.

4.1.7. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Aile İrşat ve Rehberlik Bürosunda görev yapan personelin daha etkili ve verimli hizmet sunabilmesi için, alanında uzman akademisyenlerin ve diğer kurumlardan gelen uzmanların katıldığı 24-28 Ekim 2011 tarihleri arasında Ankara’da bir hizmet içi eğitim semineri yapılmıştır.
- İl Müftülükleri bünyesinde oluşturulan hutbe komisyonları tarafından hazırlanan hutbeleri incele-

yerek gerekli düzeltmeleri yapmak ve örnek hutbe metinleri hazırlamak üzere Başkanlıkta "**Hutbe İnceleme Komisyonu**" kurulmuştur.

- Müftülüklerce talep edilen Başkanlık üst düzey yöneticilerinden, konferansçı ve panelist görevlendirilmesi ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Ramazan ayı içerisinde il ve ilçelerde yürütülen hizmetlere katkı sağlamak amacıyla Başkanlık üst düzey personeli ve bir okuyucudan oluşan "**Başkanlık İrşat Ekibi**" her ilde bir gün olmak üzere bütün illerimizde görev yapmışlardır. Ayrıca, illerden bildirilen ihtiyaçlar doğrultusunda eğitim merkezlerinde bulunan 238 kursiyer vaaz ve irşat hizmetlerinde bulunmak üzere çeşitli illerde görevlendirilmiştir.
- İl müftülüklerimizce engelli vatandaşlara yönelik gerçekleştirilen hizmetlere ilişkin düzenlenen raporlar değerlendirilmiştir.
- İşaret diliyle hutbe/vaaz hizmeti sunulan camilerin isim ve adres bilgileri güncellenerek web sayfamıza yüklenmiştir.
- "Ulaşılabilirlik Stratejisi ve Eylem Planı"nda sorumlu olduğumuz konularla ilgili 2011 yılı ilk dönem raporu hazırlanarak Başbakan Yardımcılığına gönderilmiştir.
- İşitme engelli vatandaşlarımıza yönelik sunulan din hizmetlerinin daha verimli hale getirilmesi için, işaret dili bilen kişilerin tespitinin yapılması için 81 İl Valiliğine (İl Müftülüğü) bilgi yazısı gönderilmiştir.
- 23 Ağustos 2011 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı'nda çeşitli özür gruplarından 200 engelli ve yakınına iftar programı düzenlenmiştir.
- İl müftülüklerince Başkanlığımıza gönderilen irşat raporları değerlendirilmiştir.
- Özellikle hizmet gerektiren illerde, müftülüklerimizce yapılan faaliyetlere ait üçer aylık raporlar değerlendirilmiştir.
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na bağlı kuruluşlarla yapılan protokoller çerçevesin-

de yürütülen hizmetler takip edilmiş ve yıl sonu raporu hazırlanmıştır.

- Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu koordinatörleri ve bu büroların hizmetleriyle ilgilenen bayan müftü yardımcılılarıyla farklı zamanlarda istişare toplantıları yapılmıştır.
- 26 Kasım 2011 tarihinde, aile yapısının ve değerlerinin korunması, gelecek nesillere sağlıklı biçimde aktarılmasını sağlamak üzere ailenin güçlendirilmesi, aileyi ve aile içinde bireyi tehdit eden problemler hakkında toplumun duyarlı kılınması, koruyucu önleyici sosyal hizmetlerin etkinliğinin artırılması ve kadın, çocuk, genç, yaşlı ve özrü bireylerin bilinçlendirilmesi ile sosyal destek sistemlerinin güçlendirilmesi amacıyla Başkanlığımız ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında bir İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.
- Adalet Bakanlığı ile imzalanan işbirliği protokolü gereği, cezaevlerinde yapılan hizmetler takip edilmiş ve yıl sonu raporu hazırlanmıştır.
- **Kutlu Doğum Haftası** etkinlikleri düzenlenmiştir.
- TRT, özel TV kuruluşları ve radyolar tarafından düzenlenen mevlit programları ve dinî içerikli programlar ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.
- **Camiler ve Din Görevlileri Haftası** etkinlikleri ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür.
- Yurt içinde ve yurt dışında ihtida edenlerle ilgili bilgi ve belgeler derlenmiştir.
- Vekaletle Kurban Kesimi Organizasyonunda yurt içinde başta Van ve Erçiş İlçesi olmak üzere 46 merkezde 9.717, yurt dışında 32 ayrı bölgede 64.321 olmak üzere toplam 74.038 kurban kestirilmiştir.
- 2011 yılında 66 cami ve 2 mescidin ibadete açılışı yapılarak, Diyanet İşleri Başkanlığına devir işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- **18 Mart Şehitler Günü** ve **19 Eylül Gaziler Günü** münasebetiyle, yurt içinde ve yurt dışında çeşitli anma etkinlikleri düzenlenmiştir.

- Din görevlilerinin katılacakları merasimlerde yapacakları konuşmalarda yararlanacakları örnek metinlerin hazırlanmasına devam edilmiştir.
- Din görevlilerinin mesleklerini icra ederken karşılaştıkları sorunlarla ilgili bilgi notu hazırlanarak aylık toplantılarda din görevlilerine ulaştırılması sağlanmıştır.
- Dinî bayramlarda müftülükler ve din görevlileri tarafından yürütülen hizmetlerle ilgili rapor hazırlanmıştır.
- Cami yaptıran kişilere takdirname verilmesi ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Camilerin belediyelerce temizlenmesi için gerekli işlemler yapılmıştır.
- Camiler ve Din Görevlileri Haftası münasebetiyle, taşra teşkilatı personeli arasında **VIII. Hutbe ve Şiir Yazma Final Yarışmaları** yapılmıştır.
- Ramazan ayında müftülüklerimiz, müşavirlik ve ataşeliklerimiz tarafından yurt içinde ve yurt dışında vatandaşlarımıza sunulan hizmetlerin belirlenmesi, web sitemize yüklenmesi, sadaka-ı fitır miktarının tespit edilerek il müftülüklerine bildirilmesi ve Ramazan hizmetleri ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.
- 2012 yılı Başkanlık Takvimlerinin ön yüzüne konulacak olan namaz vakitleri ve diğer takvim bilgileri hazırlanmıştır.
- 2011 yılı yurt içi ve yurt dışı Ramazan imsakiyeleri hazırlanmıştır.
- Ülkemizin bütün il ve ilçelerinin kible açı ve saatleri hazırlanıp güncelleştirilmiştir.
- Muhtelif yerlerde fecir-şafak ve hilal rasadı yapılmıştır.
- Diğer İslâm ülkeleriyle namaz vakitleri ve kamerî aybaşlarının belirlenmesi konusunda diyalog halinde çalışmalar yapılmıştır.
- “Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması” projesi çalışmasına devam edilmiştir.
- 05-06.07.2011 tarihlerinde vaaz ve irşat hizmetlerinde verimliliği artırmak ve vaizlerin sorunlarını tespit etmek amacıyla “Vaizler Toplantısı” düzenlenmiştir.
- Konferans, seminer, panel gibi etkinliklerde başarılı Başkanlık personeli ve akademisyenler; vaaz ve irşat hizmetlerinde ehil, Kur’an-ı Kerim, mevlit, ilahi ve kaside okuma ve hutbe yazma konusunda başarılı, medya ile ilişkiler hususunda tecrübeli ve başarılı Başkanlık personeli tespit edilmiştir.
- Müftülükler aracılığıyla başarılı vaizler ve vaaz etmek isteyen gönüllü cami görevlileri tespit edilmiştir. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan program çerçevesinde 3 ayrı dönemde Tekirdağ Eğitim Merkezinde toplam 269 vaize 10’ar gün süreli söz konusu kursun verilmesi sağlanmıştır. Bu vaizler aracılığıyla da 2011 yılı sonuna kadar 75 ilde 6101 cami görevlisine 3 hafta süreli mezkûr kurslar verilmiştir.
- Din hizmetleri müşavirlik ve ataşelikleri tarafından başlatılan yardım kampanyasında toplanan paradan 186 şehit yakını ve gazinin her birine bir kereye mahsus 2.000,00TL yardım yapılmıştır.
- 27 Şubat 2011 tarihinden itibaren Pazar günleri ikindi namazından önce Ankara Hacı Bayram Veli Camiinde Hadis Dersleri başlatılmıştır.
- Her il ve ilçede haftada bir gün bir camide hadis sohbetleri başlatılmıştır.
- Her il ve ilçede birer camide haftada bir gün sabah namazında farklı bir program uygulanması başlatılmıştır.
- 39 cami görevlisinin katılımıyla 04-05 Ekim 2011 tarihlerinde Ankara’da “Cami Görevlileri Çalıştayı” yapılmıştır.
- 33 ilde Kur’an Ziyafeti programı düzenlenmiştir.
- Aşure Günü ve Kerbela Şehitlerini anmak amacıyla Ankara Hacı Bayram Camii’nde, 04 Aralık 2011 Pazar günü Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı tertip edilmiş, program TRT-1, TRT Anadolu

lu, TRT Avaz, TRT 6 ve Dost TV'den canlı olarak yayımlanmıştır.

- Uluslararası Af Örgütü ile birlikte yürütülen Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Bağlamında Yoksulluk Projesi çerçevesinde, atölye çalışmalarının birincisi 21-22 Eylül 2011 tarihlerinde Diyarbakır'da, ikincisi ise 13-14 Ekim 2011 tarihlerinde Adana'da yapılmıştır.

4.1.8. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Başkanlığımız eğitim merkezlerinde, 2011 yılı içerisinde, ilk defa göreve başlayan personel için diğer mesleki derslerin yanı sıra **Kur'anı Kerim Ağırlıklı Hazırlayıcı Eğitim Kursu** düzenlenmiştir. Söz konusu kurslara 5.215 personel katılmıştır.
- Kur'an-ı Kerim okuma becerisi yeterli düzeyde olmayan cami görevlisi ve Kur'an kursu öğreticileri için açılan **Kur'an-ı Kerim Hizmet içi Eğitim Kursu'na** 6.582 personel katılmıştır.
- Tashih-i Huruf kursları 2005 yılında başlatılmış olup, bu kurslardan 2011 yılında 843 personel mezun olmuştur.
- **Aşere - Takrib Kursu** 36 ay süreli olup, 1978 yılından bugüne kadar 443 personel mezun olmuş, halen 259 personel devam etmektedir.
- İhtisas eğitimi, ilk defa 1976 yılında başlatılmış olup, 6 eğitim merkezinde düzenlenmektedir. İhtisas kurslarından 2011 yılında 71 personel mezun olmuş, halen 205 personel devam etmektedir.
- Yurt dışından gelen mahalli din görevlilerine ve ilahiyat eğitimini tamamlayan yabancı uyruklu öğrencilere yönelik ihtisas eğitimleri düzenlenmiştir.
- Türk Cumhuriyetleri ve Balkan Ülkeleri din görevlileri için düzenlenen kurslara 108 din görevlisi katılmıştır.
- Eğitimin geniş kitlelere ulaşması amacıyla uzakta eğitim programlarının yaygınlaştırılması Diyanet İşleri Başkanlığı'nın öncelikli hedeflerindendir.

2011 yılında yaz Kur'an kurslarından önce yapılan canlı yayını Türkiye genelinde 77.270 personel izlemiştir.

- Ezan, hitabet vb. konularda mahallinde kısa süreli hizmet içi eğitim kursları düzenlenmiştir.
- Her ilde formatör Kur'an kursu öğreticisi seçilerek özel eğitimden geçirilmiş, bunlar aracılığıyla diğer öğretmenlerin eğitimlerine ve hizmetlerine rehberlik edilmiştir. Ayrıca, Kur'an kursu öğreticilerine Görsel-İşitsel Eğitim Seti (DVD) hazırlanmıştır.
- Yaz Kur'an kurslarında uygulanan programın, öngörülen yeni eğitim anlayışına göre daha etkin ve verimli biçimde uygulanabilmesi için materyal geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Yaz Kur'an kursları için; "Görsel-İşitsel Materyal Seti", "Yaz Kur'an Kursları Öğretici Kılavuzu", "Dinimizi Öğreniyoruz" öğretici kitabı, hazırlatılarak basımları ve dağıtımları yapılmıştır. Yaz Kur'an kurslarında görev alacak personelin tamamı bir hafta süreli hizmet içi eğitim seminerine alınmıştır.
- Başkanlığımızca cami hizmetlerini yürüten ve din hizmetleri sınıfında istihdam edilen personelin yüz yüze vaaz becerilerini geliştirmek amacıyla düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarına 676 personel katılmıştır.
- Camilerde Kur'an öğretimi kurslarının planlandığı gibi amacına uygun gerçekleştirilip, verimli ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için söz konusu kurslarda öğretici olarak görevlendirilecek personel için düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarına 1.510 personel katılmıştır.
- "Kur'an kurslarında hizmet çeşitliliği" projesi kapsamında hazırlanan programın tanıtılması, uygulama esaslarının kavratılması, Kur'an-ı Kerim ve dini bilgiler alanları ile düzeyleri konusunda bu uygulamada görev alan tüm personelin katıldığı değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Söz konusu toplantıya 186 personel katılmıştır.
- Eğitim merkezleri idareci ve eğitim görevlileri için düzenlenen seminere 69 idareci ve eğitim görevlisi katılmıştır.

- Başkanlığımızca taşra teşkilatında yürütülen hizmetlerde etkinlik ve verimliliğin artırılması, metot ve ilke birliğinin sağlanması, merkez ve taşra arasında iletişimin geliştirilmesi ve 2011 yılında gerçekleştirilecek hizmetler konusunda bilgi alış-verişinde bulunulması amacıyla düzenlenen İl Müftüleri Semineri'ne 81 il müftüsü katılmıştır.
- 2011 yılında Vaizler İçin Hizmet İçerisi Eğitim Kursu Programı, İdareci ve Eğitim Görevlileri Seminer Programı, Tashih-i Huruf ve Aşere Kursları İle İlgili Değerlendirme Programı, Din Görevlilerinin Vaaz Becerilerini Geliştirme Hizmet İçerisi Eğitim Kursu Programı, Uluslararası İlahiyat Fakültesi mezunlarına Yönelik Hizmete Hazırlık Programı ve Hizmet Çeşitliliği Değerlendirme Toplantısı Programı geliştirilmiştir.
- 2011 yılında düzenlenen yaz Kur'an kurslarına 701.710'u erkek, 665.198'i kız olmak üzere toplam 1.366.908 öğrenci katılmıştır.
- 2010-2011 eğitim-öğretim yılında uzun süreli Kur'an kurslarımızda 17.634'ü erkek, 264.447'si kız olmak üzere toplam 282.081 öğrenci yüzünden okumuş, 7.877'si erkek, 12.185'i kız olmak üzere toplam 20.062 öğrenci hafızlık yapmıştır.
- 2011-2012 eğitim-öğretim yılında yurt dışından gelen 655 yabancı uyruklu öğrenci çeşitli illerdeki Kur'an kurslarımızda Kur'an eğitimi almıştır.
- 2011 Yaz Kur'an kurslarında ise, İstanbul, Bursa, Ankara, Denizli ve Balıkesir illerindeki Kur'an kursları ve eğitim merkezlerinde 520 yabancı uyruklu öğrenci eğitim-öğretime tabi tutulmuştur.
- 2011 yılında yapılan hafızlık tespit sınavlarına 7817 kişi müracaat etmiş, bunlardan 4216 kişi belge almaya hak kazanmıştır.
- 19 Haziran 2011 tarihinde İstanbul Fatih'te erkekler, 26 Haziran 2011 tarihinde Konya Ereğli'de bayanlar Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışması yapılmıştır.
- 11 Eylül 2011 tarihinde Konya Ereğli ilçesinde bayanlar, 18 Eylül 2011 tarihinde Trabzon Arsin

ilçesinde erkekler hafızlık yarışması finali yapılmıştır.

4.1.9. Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- 2011 yılı umre mevsimi, **01 Şubat - 07 Eylül 2011** tarihleri arası olarak ilan edilmiştir.
- Başkanlığımızın denetim ve gözetiminde 2011 yılında hac ve umre organizasyonu düzenleyen seyahat acentelerinin iş ve işlemleri yapılmıştır.
- Başkanlığımız 2011 yılı umre organizasyonunda il ve ilçe müftülükleriyle koordinenin ve bilgi akışının daha sağlıklı yürütülebilmesi, "**Umre Programı**"nın tanıtımı ve kayıtların bilgisayara girilmesi gibi konularda, umre bürosunda görev yapan ve kayıtları programa bizzat girecek olan personelin katılımıyla, **12 - 14 Ocak 2011** tarihleri arasında **Bolu İlinde** bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.
- 2011 yılı hac uygulamalarına ilişkin düzenlemeler konusunda, Suudi Arabistan Krallığı Hac Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeler yapılarak **07-10 Mart 2011** tarihleri arasında "**Hac Protokolü**" imzalanmıştır.
- Başkanlığımız 2011 yılı umre organizasyonuna katılan vatandaşlarımıza dini konularda rehberlik yapmak üzere görevlendirilen kabile başkanları, irşat görevlileri ve grup oluşturan bayan din görevlileri ile Başkanlığımız merkezinde **01 Şubat - 07 Eylül 2011** tarihleri arasında umre turları öncesi bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.
- **08 - 09 Şubat 2011** tarihlerinde İstanbul'da yapılan "**IV. Hac ve Umre Turizm Fuarı**"nın açılış programına Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdür Vekili Ergün YÜCEL katılmış olup, ayrıca Başkanlığımıza tahsis edilen standta Başkanlığımızı temsil ve tanıtım faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Müdürlüğümüzden de personel görevlendirilmiştir.
- 2011 yılı umre seyahatlerinde görevlendirilen kabile başkanları ve din görevlilerinin seçimine esas kriterler belirlenerek merkez ve taşra teşki-

latımıza gönderilmiştir. Bu kriterler çerçevesinde teklif edilen personelden dini rehberlik hizmeti vermek üzere Suudi Arabistan'da görevlendirilen kabile başkanı ve din görevlilerinin iş ve işlemleri yapılmıştır.

- 2011 yılında Başkanlığımızın denetim ve gözetiminde umre organizasyonları düzenlemek üzere **102 acente**, Başkanlığımızla sözleşme imzalamıştır.
- Umre turlarında, görev yapmak üzere bayan irşat görevlisi uygulamasına başlanılarak kabilelerde **223** bayan irşat görevlisi görevlendirilmiştir.

Tablo 15- 2011 Yılında Umreye Giden Vatandaşlarımız

Diyanet	Acente	Toplam
176.936 (Görevli+Umreci)	234.308	411.244

Tablo 16- 2011 Yılı Umre Organizasyonunda Görevlendirilen Kafile Başkanları ve Din Görevlileri

Unvanı	Diyanet	Acente	Toplam
Kafile Başkanı	712	163	875
Din Görevlisi	3.850	2.521	6.371
Genel Toplam	4.562	2.684	7.246

- Başkanlığımız, umre tur programlarına katılan vatandaşımızın, Mekke ve Medine'de ikamet edecekleri ev ve oteller kiralatarak iskâna hazır hale getirilmiş, pasaport, vize, kafile düzeni, seyahat programı ile diğer iş ve işlemleri yapılmış ve 2011 yılı umre organizasyonu gerçekleştirilmiştir.
- 2011 yılı hac organizasyonu, 29/09/2011-11/12/2011 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımızın denetim ve gözetimi altında 2010 yılında hac, 2011 yılında ise umre turu düzenleyen seyahat acentalarından yaklaşık 100 acentanın sahibi/temsilcisinin katılımı ile Başkanlığımız konferans salonunda 10/04/2011 tarihinde, 2011 yılı haccı ile ilgili bir değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir.

- 2011 yılı hac organizasyonlarına katılmak isteyen vatandaşlarımızın müracaatları; Başkanlığımızca gönderilen talimatlar çerçevesinde, **25 Nisan – 06 Mayıs 2011** tarihleri arasında il ve ilçe müftülüklerinde, “**Kayıt Yenileme**” ve “**Ön Kayıt Yaptırma**” şeklinde iki ayrı kategoride yapılmıştır.
- 2011 yılı hac müracaatlarında il ve ilçe müftülükleri ile birlikte, ilk defa kayıt yenilemeler dahil internet üzerinden müracaatların yapılması, kayıtların yenilenmesi ve kesin kayıtların yapılması sağlanmıştır.

Tablo 17- 2011 Yılında Hacca Gitmek İçin Kayıt Yaptıran Vatandaşlarımız

Ön Kayıt Yaptıran	Kayıt Yenileten	Toplam
329.313	634.555	963.868

- 2011 yılında hacca ve umreye giden vatandaşlarımız ile görevlilerimize uygulanan Menjevax ACW135Y menenjit aşısı temin edilerek kartlarıyla birlikte il sağlık müdürlüklerine gönderilmiştir.
- Ön kayıt ve kesin kayıt yaptıran vatandaşlarımızın kuraları; “**Normal Yemekli, Müstakil Odalı ve Otel Tip**” hac kategorilerine göre **14.06.2011** tarihinde Başkanlık merkezinde, Bakanlıklararası Kurul üyeleri veya temsilcilerinin huzurunda, bilgisayar ortamında, basın ve kamuoyuna açık bir şekilde çekilmiş olup, sonuçlar aynı gün **internet** sitemizde yayımlanmıştır. Ayrıca, kura çekimi “**Uzaktan Eğitim ve Video Konferans Sistemi**”yle canlı olarak il ve ilçe müftülüklerimizce hazırlanan salonlarda hacı adaylarına da izlettirilmiştir.
- 2011 yılında Başkanlığımız ve seyahat acentalarınınca düzenlenen hac organizasyonlarına kur'a sonucu kayıt yaptırmaya hakkı elde eden vatandaşlarımızdan sırası gelenlerin **kesin kayıtları 20 Haziran – 01 Temmuz 2011** tarihleri arasında yapılmıştır.

- İl hac bürolarında sorumlu olarak görev yapan ve kesin kayıtları bizzat bilgisayara girecek 114 personelin katılımıyla 18-20 Nisan 2011 tarihleri arasında 3 gün süre ile Bolu'da bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.
- Başkanlığımızın denetim ve gözetimi altında 2011 yılında hac seferi düzenleyecek acentalarda aranacak kriterler, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Başkanlığımız arasında belirlenerek kriterlere haiz **128** acenta ile **13-17 Haziran 2011** tarihleri arasında sözleşme imzalanmıştır.
- 2011 yılı hac organizasyonlarına katılan vatandaşlarımızın tedavilerinde kullanılan ilaç ve tıbbi malzeme temin edilerek Suudi Arabistan'a gönderilmiştir.
- Başkanlığımız ile Türk Telekom arasında yapılan protokol çerçevesinde, Türk Telekom'un Suudi Aljawal şirketiyle yaptığı anlaşma sonucu temin edilen 25 ve 50 şer kontörlük telefon kartı, ücretleri hacılarımız tarafından karşılanmak suretiyle daha Türkiye'de iken kendilerine ulaştırılmıştır.
- 2011 yılı hac organizasyonuna katılan vatandaşlarımıza sağlık hizmeti sunmak üzere müracaatta bulunan sağlık personelinin; form dilekçeleri, bunların kayıt işlemleri ve incelenmesi, aranılan şartları taşıyanların test sınavları ve neticesine göre ihtiyaç nispetinde belirlenen personelin bölge merkezlerindeki mülakatları ile mülakat neticesine göre organize görevlendirilenlerin vize işlemleri, yurt dışına hareket tebligatları gibi iş ve işlemleri yapılmıştır.

Tablo 18- 2011 Yılı Hac Organizasyonunda Sağlık Ekibinde Görevlendirilmek Üzere Müracaat Eden Sağlık Personeli

Müracaat Sayısı	Kabul	Red	Test Sınavına Katılanlar (Hekimler Hariç)	Mülakata Katılanlar	Hac Organizasyonunda Görevlendirilenler
4.227	3.943	284	3.358	1.104	579

Tablo 19- 2011 Yılı Hac Organizasyonunda Görevlendirilen Personel

Kafile Başkanı		Din Görevlisi		Ekiplerde Görevlendirilen	Sağlık Personeli	Toplam
DİB	Acente	DİB	Acente			
290	145	1.356	622	1.590	579	4.582
435		1.978		1.590	579	

- 2011 yılı hac organizasyonunda görevlendirilecek personelin değerlendirilmeleri **21 Mayıs – 04 Haziran 2011** tarihleri arasında bölge merkezi olarak belirlenen illerde yapılmıştır.
- 2011 yılı hac organizasyonunda ilk defa görevlendirilecek din görevlileri için **1.782** personele eğitim merkezlerinde seminerler düzenlenmiştir.
- 2011 yılında hacca gidecek vatandaşlarımıza kapsamlı, düzenli ve sistemli bir şekilde hacca hazırlamak maksadıyla Başkanlıkça hazırlanan programlar doğrultusunda il ve ilçe müftülüklerince Hac Hazırlık Kursları düzenlenmesine ilişkin talimat hazırlanarak taşra teşkilatımıza gönderilmiştir.
- Başkanlığımız, 2011 yılı hac ve umre organizasyonlarına katılan vatandaşlarımız ile görevlilerimize verilen malzemenin (kitap, broşür ve CD) tespiti yapılarak alımı, basım ve dağıtımını gerçekleştirmiştir.
- THY ve Suud Havayolları ile 2011 yılı hacı taşımacılığına ilişkin protokol imzalanmıştır.
- Başkanlığımız, 2011 yılı hac organizasyonuna katılan vatandaşlarımız ile görevlilerimizin, Mekte ve Medine'de ikamet edecekleri bina ve oteller kiralananak iskâna hazır hale getirilmiş, pasaport, vize, kafile düzeni, seyahat programı ile diğer iş ve işlemleri yapılmıştır.

- 2010 yılı hac raporu hazırlanmıştır.
- Başkanlığımız hac ve umre organizasyonlarının daha mükemmel hale getirilebilmesi için 2011 yılı hac ve umre organizasyonlarının değerlendirilmesi, 2012 yılı hac ve umre düzenlemeleri ile ilgili fikir alışverişinde bulunmak üzere 23 - 24 Aralık 2011 tarihleri arasında Bolu İli'nde istişare toplantısı düzenlenmiştir.
- 2012 yılında Başkanlığımızca düzenlenecek umre organizasyonu kriterleri belirlenerek il müftülüklerine gönderilmiştir.

Tablo 20- 2011 Yılında Ülkemizden Hacca Giden Vatandaşlarımızın Sayısı

Diyamet	Acente	Toplam
55.385	35.348	90.733

4.1.10. Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü

- İlk Baskı Eserler
  - 8 adet eserin 1. baskısı yapılmış ve bu eserlerden toplam 4.697.000 adet basılmıştır.

Tablo 21- Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünce 1. Baskısı Yapılan ve Ücretsiz Dağıtılan Eserler

Basılan Kitabın Adı	Adedi
Safahat	2.000
Diyamet İlimi Dergi Özel Sayısı	5.000
Hüseyin Kutlu Hatlı (Kur'anı Kerim Orta Boy)	381.000
V.Dini Yayınlar Kongresi	2.000
Kadın ve Aile Yazıları	2.000
Ahlakımı Öğreniyorum	1.000.000
Dinimizi Öğreniyoruz 1-3	3.300.000
Dualarımı Öğreniyorum (Danca)	5.000

- Mükerrer Eserler
  - 20 adet eserin mükerrer basımı yapılmış ve bu eserlerden toplam 2.526.400 adet neşredilmiştir.

Tablo 22- Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünce Mükerrer Basılan ve Ücretsiz Dağıtılan Eserler

Basılan Kitabın Adı	Adedi
İslam İlmihali (orta boy)	72.000
Kur'an-ı Kerim Meali (küçük boy)	60.000
Kur'an-ı Kerim Meali (orta boy)	84.000
Kur'an-ı Kerim (orta boy)	168.000
Kur'an-ı Kerim meali (cep tipi-Türkçe)	120.000
Kur'an-ı Kerim (cami boy)	10.000
Kur'an-ı Kerim meali (hafız boy)	12.000
İslam İlmihali (küçük boy)	24.000
Kur'an-ı Kerim (küçük boy)	12.000
Kur'andan Öğütler	36.000
Dinimi Öğreniyorum	21.600
Kitabımı Öğreniyorum	21.600
Dualarımı Öğreniyorum	21.600
İbadetlerimi Öğreniyorum	21.600
İnancım	325.000
İbadetim	325.000
Ahlakım	325.000
Peygamberim	325.000
Peygamberimi Öğreniyorum	42.000
Cemil Dede Namaz Surelerini Anlatıyor	500.000

- 2011 yılında 1. baskı ve mükerrer olmak üzere toplam 28 eserden 7.223.400 adet yayımlanmıştır.
- Kuruluşundan günümüze Başkanlıkça yayımlanan eserlerin sayısı 2011 yılı sonu itibarıyla 856'ya ulaşmıştır.

● Ücretsiz Eser Dağıtımı

- Yurt içinde 6.116.998 adet, yurt dışında 5.738 adet eser dağıtılmıştır.

- Diyanet Takvimi
  - 15 yurt dışı, 15 yurt içi toplam 30 bölge için 2.797.952 adet takvim basılmıştır.
  - Yurt dışına yönelik 53.400 adet takvim basılmış ve ilgili ülkelere ücretsiz gönderilmiştir.
- **Diyanet İlmî Dergi'nin** 47/1, 47/2, 47/3 ve 47/4. sayılarının basımları gerçekleştirilmiştir.
- **Diyanet Aylık Dergi'nin** 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251 ve 252. sayılarının basımları gerçekleştirilmiştir. Mayıs 2011/245 sayısı ile “**Yolu Güzel Yürümek**”, Temmuz 2011/247 sayısı ile “**Kürsüdeki Şair Mehmet Âkif**”, Ekim 2011/250 sayısı ile “**Ebedî Hayata Uğurlama**” ve Aralık 2011/252 sayısı ile de “**İslam ve Semboller**” ekleri verilmiştir.
- **Diyanet Çocuk Dergisi'nin** 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 378 ve 379. sayılarının basımları gerçekleştirilmiştir. Haziran 2011/371. sayısı ile “**Tatil Arkadaşım-7**”, Aralık 2011/377. sayısı ile de “**2012 Yılı Çocuk Takvimi**” ekleri verilmiştir.
- **Diyanet Avrupa Aylık Dergi'nin** 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151 ve 152. sayılarının basımları gerçekleştirilmiştir. Mayıs 2011/145 sayısı ile “**Yolu Güzel Yürümek**”, Temmuz 2011/147 sayısı ile “**Kürsüdeki Şair Mehmet Âkif**”, Ekim 2011/150 sayısı ile “**Ebedî Hayata Uğurlama**” ve Aralık 2011/152 sayısı ile de “**İslam ve Semboller**” ekleri verilmiştir.
- Kütüphane demirbaşına kaydı yapılan eserlerin yıllık sayımları yapılmıştır.
- Kütüphane demirbaşına 2011 yılı içerisinde kaydı yapılan ancak fiyatı belli olmayan eserlerin, Fiyat Takdir Komisyonu kurularak fiyatları tespit edilmiştir.
- Kütüphane demirbaşına kayıtlı olup yıpranmış eserlerin terkin için Terkin Komisyonu kurularak terkin işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Süreli yayınlar envanterinin çıkarılması, bibliyografik niteliklerinin yapılması ve bilgisayar ortamına aktarılması işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlık Kütüphanesi'nde toplanan el yazması ve nadir eserlerin demirbaş kayıtları ve ilgili eserlerin bibliyografik nitelendirmelerinin yapılması gerçekleştirilmiştir.
- 2011 yılı içerisinde satın alınan veya bağış yoluyla gelen yayınların, kütüphane defterine kayıtları yapılmış, bibliyografik fişleri çıkartılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır.
- Bağışlanan eserlerin mükerrer olanları, müftülük ve eğitim merkezi müdürlüklerine gönderilmiştir.
- İslam'ın Aydınlığında programının 2011 yılı stüdyo çekimleri gerçekleştirilmiş olup, çeşitli konularda hazırlanan 48 bölüm paket programlar TRT-1'de yayınlanmıştır.
- Ramazan ayında yerel ve ulusal kanallarda yayınlanmak üzere çekilen, “İftar Sevinci” adlı iftar-sahur paket programları 5.000 adet çoğaltılmıştır.
- İftar-sahur paket programlarının 241 takımı (3615 adet DVD) illere dağıtılmış ve 109 TV kanalı ile 26 radyodan yayınlanmıştır.
- TRT Anadolu'da yayınlanan “Anadolu'da İftar” programının canlı yayın çekimleri Ankara'da, TRT Avaz'da yayınlanan “İftar Vakti” programının canlı yayın çekimleri ise İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.
- İslam'ın Aydınlığında programı ile Ankara Kocatepe Camii'nde okunan Cuma hutbeleri Başkanlığımız web sitesinde yayınlanmıştır.
- İslam'ın Aydınlığında programının (bir bölüm 60 dakika) 2010 yılı stüdyo çekimleri gerçekleştirilmiş olup, muhtelif konularda hazırlanan söz konusu programlar (52 bölüm) TRT-1 ve GAP TV kanallarında yayınlanmıştır.
- Türk Kültür Varlığını Koruma ve Tanıtma Faaliyetleri Projesi çerçevesinde, Eğitici Film Yapımı İçin Dinî, Millî ve Ahlakî Konularda Belgesel, Drama ve Çizgi Film Yaptırılması kapsamında;

- Camiler ve Din Görevlileri Haftası Sinevizyonu ile Bülbüllerden Nağmeler ve Nağmeden Gönüle-2 musiki albümleri yaptırılarak tüm il ve ilçe müftülüklerine gönderilmiştir.
- Yurt içi ve yurt dışından gelen talepler doğrultusunda toplam 71.027 adet görsel-ışitsel materyalin ücretsiz dağıtımı yapılmıştır.
- Başkanlığımız birimlerince gerçekleştirilen konferans, panel, sempozyum, şura, kongre, bilgilendirme toplantısı, Hac-Arafat programı, yarışmalar v.b etkinliklerin kamera çekimleri gerçekleştirilmiş olup, gerekli kayıt ve montajlar yapılarak VCD veya DVD olarak ilgili birimlere gönderilmiştir.
- Kadın Konulu Dini Yayınlar ana temasıyla 02-04 Aralık 2011 tarihleri arasında Ankara Dedeman otelde gerçekleştirilen kongrenin tamamı kayıt altına alınmıştır.
- Hacıbayram camiinde gerçekleştirilen hadis sohbetleri 2011 yılında devam ettiği süre içerisinde arşivlenmek üzere kaydedilmiştir.
- Yurtdışına Ramazan ayı, Kurban v.b ihtiyaç duyulan zamanlarda kısa süreli olarak 113 din görevlisi gönderilmiştir.
- **V. Balkan Ülkeleri Diyanet İşleri Başkanları Toplantısı** 28-30 Mart 2011 tarihlerinde Makedonya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yeorgy İVANOV'un himayelerinde Üsküp'te gerçekleştirilmiştir.
- **II. Afrika Kıtası Müslüman Ülke ve Topluluklar Dinî Liderler Zirvesi** 21-25 Kasım 2011 tarihleri arasında 42 farklı ülkeden 114 temsilcinin katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.
- **V. Vakıfların Fıkhî Sorunları Sempozyumu** 13-15 Mayıs 2011 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.
- Yurtdışından gelen davetler üzerine 27 heyet yurtdışına gönderilmiş, yurtdışından ülkemize davet edilen 26 heyet de çeşitli düzeyde yetkililerle görüşmelerde bulunmuştur.
- Başkanlığımız ile Çin ve Azerbaycan muadili kuruluşlarla din alanında İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

4.1.11. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

- T.C. Duşanbe Büyükelçiliği nezdinde bir Din Hizmetleri Müşavirliği kurulmuştur.
- Yurt dışında düzenlenen konferans, sempozyum, panel vb. ilmi toplantılara sahasında uzman ilim adamı gönderilmiştir.
- Yurt dışı teşkilatının tamamında Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri bölgedeki diğer Müslümanların da katılımları sağlanarak gerçekleştirilmiştir.
- Fas, Kuveyt, Ürdün, Birleşik Arap Emirlikleri, İran, Mısır, Cezayir, Tunus, Rusya ve S. Arabistan'da düzenlenen Kur'an'ı Kerim Okuma yarışmalarına 16 yarışmacı, İran ve Rusya'da düzenlenen yarışmalara ise jüri üyesi gönderilmiştir.
- Yurtdışına gönderilecek din görevlilerinin seçimi yapılarak 160 görevliye yabancı dil kursu ve hizmete hazırlık eğitimleri verilmiştir.
- Vekâlet Yoluyla Kurban organizasyonu çerçevesinde Azerbaycan, Bulgaristan, Romanya, Kırgızistan, Kazakistan, Kırım, Rusya, Belarus, Arnavutluk, Moğolistan, Litvanya Makedonya, Afganistan, Bangladeş, Pakistan, Irak, Türkmenistan, Abhazy, Gürcistan, Senegal, Sudan Etiyopya, Somali, Nijer, Uganda, Kenya ve Tanzanya'da 64,321 hisselik kurban kesilerek ihtiyaç sahiplerine dağıtılmıştır.
- Pakistan'a 2.000, Filipinler'e 3.500, Hong Kong'a 100 adet Kur'an'ı Kerim, Hong Kong'a Dinimi Öğreniyorum serisinin Uygurcasından 250, Çince-sinden 1.000 adet gönderilmiştir.
- Türk Cumhuriyetleri I, Türk Cumhuriyetleri II ve Balkan Ülkeleri olmak üzere Başkanlığımızca bastırılan 50.000 adet Diyanet Takvimi ile 117.000 adet çeşitli dinî yayın ilgili ülkelere gönderilmiştir.

- 2006 Yılında uygulamaya konan Kardeş Şehir Projesi kapsamında 31 Afrika ülkesi ile ülkemizdeki il ve büyük ölçekli ilçeler kardeş şehir olarak eşleştirilmiştir. Ülkemizdeki Kardeş Şehir Müftülükleri'nden yurtdışında ihtiyaç duyulan cami, okul, eğitim vb. ihtiyaçların karşılanması amacıyla 785.000.00 TL., 588.970 ABD doları ve 362.741 Avro nakdi yardım gönderilmiştir.
- Uluslararası İlahiyat Programı kapsamında 2011-2012 öğretim yılı itibariyle İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde de eğitime başlanmıştır. Proje kapsamında Ankara (181), Marmara (183) ve İstanbul (33)'da toplam 397 öğrenci öğrenim görmektedir.
- 2011- 2012 eğitim öğretim yılında Türk Cumhuriyetleri, İslam ülkeleri, Orta Asya ve Afrika Ülkeleri ile Balkanlardan İlahiyat Fakültelerinde, imam-hatip liselerinde ve Kur'an kurslarında eğitime alınmak üzere ülkemize getirilen öğrencilerin iş ve işlemleri yürütülmüştür.
- Yurtdışındaki mahalli din görevlilerine yönelik ülkemizde ya da mahallinde hizmet içi eğitim verilmesi projesi kapsamında Haiti (13) ve Kazakistan (26)'dan toplam 40 mahalli din görevlisi Bursa Eğitim Merkezi'nde kursa tabi tutulmuşlardır.
- İslâm'ı, ülkemizi ve Başkanlığımızı yurtdışında tanıtmak, karşılıklı ilişkileri geliştirmek, dinlerarası ilişkiler ve diğer dinlerin çalışma usulleri ve faaliyetlerine dair bilgi sahibi olmak amacıyla toplantı ve programlara iştirak edilmiştir:
- Haftalık "Dünyadaki Dinsel, Sosyal ve Kültürel Gelişmeler" başlıklı Bülten, 2011 yılı boyunca aktsatılmadan hazırlanmış ve yaklaşık 2200 kişinin e-posta adresine her hafta gönderilmiştir.
- Avrupa Birliği ilerleme raporları hakkında kurum katkıları ilgili Bakanlığa iletilmiştir.
- 5. Balkan Ülkeleri Diyanet İşleri Başkanları Toplantısı'nda alınan karar gereğince Balkan Ülkeleri Vakıf Mallarının Envanteri'nin çıkarılması amacıyla hazırlanan proje, 3.400.000 Avro katkı sağ-

lanması talebiyle İslam Kalkınma Bankası ve Kuveyt Vakıflar Genel Sekreterliği'ne sunulmuştur.

- Tarihi eserleri arşivleyerek bilim adamlarının istifadesine sunmak amacıyla Bulgaristan Başmüftülüğü'ne Başkanlığımızdan bir uzman gönderilerek yazma eserlerin tasnifi yapılmıştır.
- Batı Trakya'da düzenlenen aşure etkinliklerine katılmak üzere konuşmacı ve okuyucu 3 bayan din görevlisi gönderilmiştir.
- Belçika'dan 15 dernek yöneticisi heyetine Kızılcahamam ve Başkanlığımızda seminer düzenlenmiştir.

4.1.12. İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü

- 2011 yılı için ilgili kurumlarca verilen 1.710 açıktan atama izni çerçevesinde; 15 vaiz, 322 Kur'an kursu öğreticisi, 789 imam-hatip, 86 müezzin-kayyım olmak üzere **1.228 kişinin açıktan aday olarak atamaları yapılmış** olup, ayrıca **498 imam-hatibin atama işlemleri tamamlanmıştır.**
- Farklı unvanlardan 27 personelin teşkilatımıza naklen ataması yapılmıştır.
- İlgili yasa gereği **korunmaya muhtaç çocuklardan 4 kişinin** ataması yapılmıştır.
- 632 sayılı KHK gereği **12.115 sözleşmeli personelin kadrolu personel olarak atama işlemleri yapılmıştır.**
- 892 Kur'an kursu öğreticisi 4.376 imam-hatip, 192 müezzin-kayyım olmak üzere **5.511 sözleşmeli personelin ataması yapılmıştır.**
- Hizmetlerin daha iyi sunulması ve personel talepleri çerçevesinde;
  - 19 il müftüsünün görev yeri değiştirilmiş, 15 il müftüsü Başkanlık merkezine çekilmiş, ilçe müftüsü, il müftü yardımcısı ve öğretim üyelerinden 24 kişi il müftülüğüne atanmış olup, toplam 57 il müftülüğüne atama yapılmıştır.
  - 219 ilçe müftüsü, 30 il müftü yardımcısı ile 68 vaizin görev yerleri değiştirilmiştir.

- **Farklı unvanlardan** 10 personelin eğitim görevliliğine, 5 personelin şube müdürlüğüne, diğer unvanlardan 890 olmak üzere **toplam 905 personelin ataması yapılmıştır.**
- Yukarıda belirtilenlerin dışında taşra teşkilatında **14.132 personelin nakil işlemleri gerçekleştirilmiştir.**
- 653 sayılı KHK ile kurumun ihtiyacı olan 40 Başkanlık müftüsü, 40 Başkanlık vaizi, 100 il müftü yardımcısı, 75 eğitim görevlisi, 500 cezaevi vaizi, 400 murakıp, 250 cami rehberi ve diğer unvanlarda çeşitli sayıda olmak üzere toplam **3.351 kadronun ihdası yapılmıştır.**
- Diyanet radyo ve televizyon için gerekli olan "Yönetmen, ses kayıtçısı, spiker, kameraman vb." kadroları ile Kur'an kursları için gerekli olan PDR amaçlı kadroların ihdası sağlanmıştır.
- **56 olan yurt dışı** (Müşavir, ateşe, koordinatör) **kadro sayısı 75** kadro daha ihdas edilerek **131'e yükseltilmiştir.**
- İl müftüsü, il müftü yardımcısı ve ilçe müftüsü unvanlarında toplam 1.146 personelin performansı ile ilgili değerlendirme yapılmıştır.
- İyi hizmet edenleri teşvik, görevlerinde kusurlu bulunanları hatalarını gidermelerine yönelik olarak 772 personel ödüllendirilmiş, 300 personel de tecziye edilmiştir.
- Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavı (MBSTS) 19.03.2011 tarihinde yapılmıştır.
- 2011 yılında yapılan yeterlik sınavlarına 112.193 kişi müracaat etmiş olup, bunlardan **15.201'i yazılı sınavdan, yazılıdan başarılı olanlardan 9.107 kişi de sözlü sınavdan başarılı** olmuştur.
- Merkez-taşra teşkilatları bilgi paylaşımı, kişisel gelişim, moral ve motivasyonu sağlamak amacıyla Ankara'da 15-16.03.2011 tarihlerinde 13. çalıştay yapılmıştır.
- Başkanlık merkez birimlerinden temsilcilerin katılımıyla Giresun, Ordu ve Trabzon illerinde 09-11/07/2011 tarihleri arasında brifing çalışması

yapılmıştır. Bu çalışmalara illerde müftü, imam-hatip, murakıp, Kur'an kursu öğreticisi gibi farklı unvanlarda görev yapan personel katılmıştır.

- 6002 sayılı Kanun gereğince hazırlanan "Diyanet İşleri Başkanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği", "Diyanet İşleri Başkanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği", "Diyanet İşleri Başkanlığı Sınav Yönetmeliği" ve "Vaizlik, Kur'an Kursu Öğreticiliği, İmam-Hatiplik ve Müezzin-Kayyımlık Kadrolarına Atama ve Bu Kadroların Kariyer Basamaklarında Yükselme Yönetmeliği" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- 16 il müftüsü, 11 din hizmetleri müşaviri, 13 din hizmetleri ataşesi, 234 il müftü yardımcısı ve ilçe müftüsü, görevde yükselme sınavı sonucu 42 ilçe müftüsü, 55 il, ilçe ve cezaevi vaizi, 167 vaiz, 70 sözleşmeli vaiz, 185 şef, 1392 şube müdürü, eğitim görevlisi sayman, memur, veri hazırlama ve kontrol işletmeni, daktilograf, şoför ve hizmetli, Başkanlık merkez teşkilatındaki münhal bulunan unvanlı kadrolardan (din işleri yüksek kurulu üyesi, müfettiş, başmüfettiş, başkanlık vaizi ve uzman) 35, Başkanlığımız merkez teşkilatındaki münhal diğer kadrolara (memur, veri hazırlama ve kontrol işletmeni, daktilograf, şoför ve hizmetli) 70 olmak üzere 2.290 personelin atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlıkça 2012 yılında yapılacak 27 farklı sınavın muhtemel tarihleri belirlenerek ilan edilmiştir.

4.1.13. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Hizmet binasının genel temizliği, boya badana ve bakım onarım işleri yapılmıştır.
- Başkanlığımız personelinin yakınlarının vefatı sebebiyle cenazeye katılanlar için 2011 yılı içinde 11 otobüs, 5 midibas, 9 minibüs, 3 otomobil ile 18 ambulans görevlendirilmiştir.
- Başkanlığımız personelinin mesaiye zamanında geliş ve gidişlerini sağlamak üzere, personel

servis hizmetleri 2011 yılı boyunca düzenli olarak yürütülmüştür.

- 17 Mayıs 2011 tarihinde Kurum ve kuruluşların katılımıyla icra edilen Alarm Semineri'ne ve 19 Nisan 2011 tarihinde Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde yapılan Planlama Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Van ili ve çevresinde meydana gelen depremler nedeniyle Başkanlığımız Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi faaliyete geçirilmiş, deprem bölgesinde afet ve acil durumları ile ilgili yürütülen Başkanlığımız çalışmaları koordine edilmiştir.
- Başkanlığımız merkez ve yurtdışı teşkilatında görev yapan personel ile yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere yurt dışına gönderilen öğrencilerin maaş ve diğer mali haklarına ilişkin tahakkuk işlemleri yapılmıştır.
- Başkanlığımız merkez ve yurtdışı teşkilatı Harcama Yetkilileri ve Gerçekleştirme Görevlileri imza sirküleri hazırlanarak Sayıştay Başkanlığına, Strateji Geliştirme Başkanlığına ve Başbakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğüne gönderilmiştir.
- Merkez ve taşra teşkilatında çalışan personelin iş gücü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamları ile özel hizmet ve diğer tazminatlara ait cetveller, Zam ve Tazminatlara İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı ve ekli cetvellere göre düzenlenmiş, Strateji Geliştirme Başkanlığına onaylatılarak il ve ilçe müftülükleri ile eğitim merkezi müdürlüklerine gönderilmiştir.
- Başkanlığımıza gelen evrak ve posta malzemesinin teslim alınması ve Başkanlığımız birimlerince gönderilen evrakların ve posta gönderilerinin gönderilmesi işlemleri yapılmıştır. Ayrıca Başkanlığımıza "E-posta" ile gelen evraklar ilgili birimlere "E-posta" ile gönderilmiştir.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ile koordineli çalışılarak merkez birimlerinde ayıklama ve imha işlemleri yapılmış olup, birimlerdeki arşivlik malzeme tespiti yapıp Kurum Arşivine evrak teslim

alınmıştır. Taşra teşkilatımızın evrak imhası da Başkanlığımızın kontrolünde yapılmıştır.

- Merkez ve taşra teşkilatında bulunan resmi hizmet araçlarının bakım-onarım ve akaryakıt giderlerinin icmal bilgileri çıkartılarak Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.
- Taşra teşkilatı resmî araçlarının kayıtlardan düşürülmesi doğrultusunda parasal limit üzerinde olanların her türlü tahsis, terkin ve devir işlemleri yapılmıştır.
- Cami ve mescitlerde bulunan teberrukat eşyaları ile ilgili her türlü iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Başkanlığımız Daire Tabipliğindeki laboratuvarlarda kullanılan sarf malzemeleri, deney tüpleri, kimyevi ve temrinlik malzeme alımı, ilaç ve tıbbi malzeme ile zirai amaçlı olarak kullanılacak olan malzeme alımları gerçekleştirilmiştir.
- Taşınır mallara (demirbaş ve tüketim) ait yılsonu Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı cetveli çıkartılarak harcama ve muhasebe yetkilisine onaylatılarak, Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında görev yapan il müftüsü, ilçe müftüsü, vaiz ve imam-hatiplere dağıtılmak üzere 35-81 plakalı illere 40728' er adet cübbe ve sarık alımı işi gerçekleştirilmiş ve ilgililere teslimi sağlanmıştır.
- Başkanlığımızda bulunan tip cami projeleri ile hizmet binası ve cami lojmanı projelerinden talep edenlere 35 adet proje gönderilmiştir. Ayrıca, mahallinde çizdirilerek kontrol için gönderilen cami, Kur'an kursu vb. tesislere ait 29 adet projenin incelenmesi yapılmıştır.
- Yurt genelinde Başkanlığımızın taşra teşkilatı hizmetlerinde kullanılacak olan mülkiyeti Hazineye ait arsalar üzerine yapılmakta olan müftülük hizmet binası, Kur'an kursu ve eğitim merkezleri ile mülkiyeti hakiki ve hükmi şahıslara ait iken inşaatına başlanıldığı halde bitirilemeyerek Hazineye devredilen inşaatların tamamlanması, Başkanlığımıza tahsisli binaların bakım ve onarımla-

rının yapılması amacıyla, keşif ve kontrollük hizmetleri yapılmıştır.

- Başkanlığımızca düzenlenen kongre, seminer, kutlu doğum haftası ve camiler ve din görevlileri haftası v.b. etkinliklerde Diyanet Tasavvuf Musiki Koroları (erkek korusu 8 adet, kadın korusu tarafından 3 adet) tasavvuf musiki konseri icra etmiştir.
- Kütahya Simav'da meydana gelen deprem nedeniyle 27.05.2011 tarihinde Başkanlığımızca yurt içindeki tüm camilerimizde **6.221.431,36 TL** yardım toplanmıştır.
- Afrika'da açlık tehlikesiyle karşı karşıya kalan kardeşlerimizin acılarını hafifletmek amacıyla, Başkanlığımızca düzenlenen "Afrika'ya Yardım Kampanyası" sonucunda **127.161.585,40 TL, 904.474,42 USD, 3.679.880,45 EURO** toplanmıştır. Toplanan yardımlar Afet ve Acil Durum Başkanlığı hesaplarına aktarılmıştır.
- Van ili ve çevresinde 23 Ekim 2011 Pazar günü ve 09 Kasım 2011 Çarşamba günü meydana gelen depremler nedeniyle, Başkanlığımızca 28 Ekim 2011 Cuma günü yurt içinde ve yurt dışındaki bütün camilerimizde "Van Depremi Yardım Kampanyası" başlatılan yardım kampanyası sonucunda **36.756.518,86 TL, 66.917,17 USD, 94.520,76 EURO** toplanmıştır.
- 2011 Yılında; 8.563 kişi Daire tabipliğine muayene olmak için başvurmuş, bunlardan 7.950 hastanın muayene ve tedavileri ile 613 kişinin dış tedavileri yapılmıştır. Muayenesi yapılan hastaların 32.279 labarotuvuar tetkiki, 322 röntgen filmi, 91 EKG, 1.104 tansiyon, 444 enjeksiyon ve 117 kişinin de pansuman tedavisi yapılmıştır.

4.1.14. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü

- 2011 yılı ambar stok sayımı yapılmıştır.
- 2010 yılı bilançoların hazırlanmasına esas olacak belgeler düzenlenerek Dini Yayınlar Döner Sermaye Saymanlığına gönderilmiştir.
- Müftülüklerle hesap mutabakatı sağlanmıştır.

- 2012 Yılı Diyanet Takviminden 2.797.552 adet bastırılarak, yurtiçi ve yurtdışına dağıtımı yapılmıştır.
- Diyanet Aylık Derginin (Yıllık toplam 1.020.000 adet) her ay basım ve dağıtımı yapılmıştır.
- Diyanet Avrupa Aylık Derginin (Yıllık toplam 51.000 adet) her ay basım ve dağıtımı yapılmıştır.
- Diyanet Çocuk Dergisinin (Yıllık toplam 822.000 adet) her ay basım ve dağıtımı yapılmıştır.
- Diyanet İlmî Dergi'nin 47/1., 47/2., 47/3. ve 47/4. sayılarının (Yıllık toplam 32.000 adet) üç ayda bir basım ve dağıtımı yapılmıştır.
- Aylık Mizanların, hazırlanmasına esas olacak muhasebe belgeleri düzenlenerek Dini Yayınlar Döner Sermaye Saymanlığına gönderilmiştir.
- Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü'nce basımı istenilen 13 yeni eserin baskısı yapılmıştır.
- Mevcudu tükenen ve Başkanlıkça basımı uygun görülen 22 eserin baskısı tamamlanmıştır.

Tablo 23- Yeni Basılan Eserler

Basılan Kitabın Adı	Adedi
Rahmet ve Merhamet Ayetleri	150.000
Rahmet ve Merhamet Hadisleri	150.000
Başkaları İçin Açlayabilmek	10.000
Hz. Peygamber ve Merhamet Eğitimi	180.000
40 Hadis 40 Yorum	20.000
Cemil Dede Namaz surelerini Öğretiyor	30.000
Komşuluk	75.000
Kırk Hadiste Komşuluk, Arkadaşlık ve Dostluk	100.000
Anne Sözü	5.000
Kültür Coğrafyamızda Hz. Muhammet	2.000
Fatiha ve Hucurat Surelerinin Meal ve Tefsiri	30.000
Zekat İlmihali	10.000
Kırk Hadiste Ramazan	250.000

Tablo 24- Yeniden Basılan Eserler

Basılan Kitabın Adı	Adedi
Hizmetler ve Projeler	2.000
Din ve Sosyal Hayat	10.000
Din Eğitim ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	10.000
Kur'an-ı Kerim (Hafız Boy)	10.000
Dualar	30.000
Anadolu'da İslam ve Kültür Medeniyeti	5.000
Sorunlarımız ve Sorumluluklarımız	20.000
Kur'an-ı Kerimden Sureler	10.000
Neden Müslüman Oldum (İhtida Öyküleri)	10.000
Temel Dini Bilgiler	50.000
İslam İnaç İlmihali	50.000
Ayet ve Hadisler Işığında Sevgi ve Dostluk	10.000
Fetihlerle Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması	10.000
Yaz Kur'an Kursları Öğretici Kılavuzu	20.000
Yayın Kataloğu	10.000
Peygamberimi Öğreniyorum	100.000
Gençlerle Söyleşi	10.000
Kur'andan Öğütler (I-II Cilt)	30.000
Seçme Dualar	30.000
Esmâ-i Hüsnâ	20.000
Ayet ve Hadisler Işığında Engelliler	5.000
Kur'an-ı Kerim Rahle Boy Kutulu Özel Deri	330

- 2011 Yılında 41 adet Diyanet Satış Yeri açılmış olup, yeni Diyanet Satış Yerlerinin açılması için de çalışmalara devam edilmektedir.
- Yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen 9 fuara iştirak edilmiştir.

4.1.15. Özel Kalem Müdürlüğü

- Başkanlık Makamı'nın randevu işlemleri ile Makam'dan havale edilen evrakların bilgisayar ortamında tasnifi ve muhafazası sağlanmıştır.
- 2011 yılı içerisinde Başkan'a gelen ziyaretçiler ile ziyaret konuları tespit edilerek, yıl sonu istatistiği çıkarılmıştır.
- Makam'a resmî ve özel olarak gelen yazı, dilekçe, teşekkür, şikayet, tebrik, davetiye vb. evraklar incelenerek bilgisayar ortamında Diyanet İşleri Başkanlığı Evrak Akış ve Talimat Fişi düzenlenmiş, bunlar Makam'ın parafı alındıktan sonra kaydedilerek ilgili birimlere zamanında ulaştırılmıştır. Cevaplandırılması gerekenler ise cevaplandırılmış ve muhafaza edilmek üzere dosyalanmıştır.
- Başkanlık Makamı'na gelen evrakın konularına göre istatistiği çıkarılmıştır. Muhtelif açılış, kutlama, toplantı, konferans, düğün vb. programlar sebebiyle Başkanlığımıza gönderilen davetiyelerden 478 adedine telgrafla Başkan'ın tebrik mesajı gönderilmiştir. Ayrıca Başkanlığımız personeli ile muhtelif zevatın yakınlarından vefat edenler için 63 adet başsağlığı mesajı gönderilmiştir.

4.1.16. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'na göre yapılan başvurular ilgili birimlere ulaştırılmış ve kanunî süre içerisinde cevaplanması sağlanmıştır.
- Bilgi Edinme Kanunu kapsamında yapılan müracaatların yıllık istatistiği çıkartılarak Başbakanlık Bilgi Edinme Üst Kurulu'na gönderilmiştir.
- Müşavirliğimiz bünyesinde görsel ve yazılı basın merkezleri kurulmuştur.
- 2011 yılı faaliyetleri Diyanet 2011 adı altında görsel ağırlıklı olarak kitaplaştırılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanı'nın belirli gün ve gecelerde ki mesajları yayınlanmıştır.

- Diyanet İşleri Başkanı'nın yıl içerisinde değişik konularla ilgili yaptığı basın açıklamaları yayınlanmıştır.
- Türkiye genelinde dağıtımı yapılan yazılı basın organları izlenmiş, Başkanlığı ilgilendiren haber ve yazılar tespit edilip kupürlenerek bilgisayar ortamına aktarılmış ve Başkanlığımızın Web Sayfasında yayınlanmıştır.
- Ulusal yayın yapan TV'ler ile gerektiğinde yabancı TV'ler özel bir firmaya takip ettirilmiştir.
- Taşra ve yurt dışı teşkilatlarından gelen yerel ve bölgesel basın kupürleri derlenerek, gerektiğinde birer nüsha ilgili birimlere gönderilmiştir.
- Basın yayın kuruluşlarının temsilcileri ile sohbet toplantıları ve ziyaret programları düzenlenmiştir.

4.2. Faaliyetlerin Genel Değerlendirilmesi

4.2.1. Merkez Teşkilatı

Başkanlığımız merkez teşkilatında yıl sonuna kadar gerçekleştirilmesi planlanan 131 faaliyetten 103 ü (%78.63) gerçekleştirilmiş, 19 unun (%14,50) gerçekleştirilmesine devam edilmekte, 9 u (%6,87) ise çeşitli sebeplerden dolayı gerçekleştirilememiştir. Ayrıca, 2011 yılı içerisinde çalışma programında yer almayan 77 faaliyet de program dışı olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu durum, merkez teşkilatının performansının iyi seviyede olduğunu göstermektedir.

4.2.2. İl Müftülükleri

İl müftülüklerinin 2011 yılında çalışma programlarında yer alan ve yıl sonuna kadar gerçekleştirilmesi planlanan 9.500 faaliyetten; 9.292 si (%97.81) gerçekleştirilmiş, 21 inin (%0.22) gerçekleştirilmesine devam edilmekte, 187 si (%1.97) ise gerçekleştirilememiştir.

Ayrıca, 2011 yılı içinde çalışma programında yer almayan 292 faaliyet de program dışı olarak gerçekleştirilmiştir. Bu sonuç, il müftülüklerimizin performansının oldukça iyi bir seviyede olduğunu göstermektedir.

4.2.3. İlçe Müftülükleri

İlçe müftülüklerinin 2011 yılı çalışma programlarında yer alan ve yıl sonuna kadar gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerle ilgili olarak il müftülüklerinden alınan program izleme form raporlarının incelenmesinde; 2011 yılında planlanan toplam 54.783 faaliyetten, 53.391 inin (%97.46) gerçekleştirildiği, 204 ünün (%0.37) gerçekleştirilmesine devam edildiği, 1.188 inin (%2.17) ise gerçekleştirilemediği tespit edilmiştir.

Ayrıca, 2011 yılı içinde çalışma programında yer almayan 1.715 faaliyet de program dışı olarak gerçekleştirilmiştir. Bu sonuç, il müftülüklerimizin performansının da oldukça iyi bir seviyede olduğunu göstermektedir.

5. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Diyaret İşleri Başkanlığı Stratejik Planlama çalışmaları (2009-2013) sürecinde teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği ve teknolojik kapasite gibi unsurlar çerçevesinde içsel bir durum değerlendirmesi yapılmıştır.

Bu değerlendirme sonucunda Başkanlığımızın üstün ve zayıf yanları aşağıdaki tablolarda belirtildiği şekilde ortaya konulmuştur.

5.1. Güçlü Alanlar

Alan	İfade
Güçlü Alanlar	Cumhuriyetimizin oluşturduğu ilk devlet kurumlarından biri olması ve günümüzde de Devlet Teşkilatı içinde yer alması
	Merkez, taşra ve yurtdışı olmak üzere geniş bir teşkilat yapısına ve görev alanına sahip olması
	Faaliyet gösterdiği alanda tek resmî kurum olması, toplumun çok büyük bir kesimi tarafından alanın otoritesi olarak kabul edilmiş olması
	Siyasî düşünüş, görüş ve oluşumlar dışında kalarak din hizmeti sunmasının hukukî güvence altına alınmış olması
	Başkanlığımız personelinin yurtdışı hizmetleri yoluyla yeterlik düzeylerinin artması
	Toplumun ortak değeri olan din alanında hizmet sunuyor olması
	Toplumun saygı ve desteğini kazanmış olmasından dolayı, çalışanların moral ve motivasyonunun artması
	Bütçe imkânları yanında, Başkanlığın hizmetlerine katkıya yönelik sivil malî desteklerin de olması
	Başkanlığımız personelinin eğitim seviyesinin her geçen gün daha da yükseliyor olması ve bu durumun süreklilik arz etmesi
	Personele yönelik hizmet içi eğitim merkezlerinin olması
	Vaaz ve hutbeler aracılığıyla geniş kitlelere sürekli ulaşıyor olması
	Cami dışı din hizmetlerinin gelişmesi sonucunda daha geniş halk kitlelerine ulaşma imkânının olması
	Toplumda DİB yayınlarına güven duyulması
	Yayınlar yolu ile personelle ve toplumla iyi bir iletişim kurulması
Tarihten gelen kurumsal birikim ve tecrübeye sahip olunması	

5.2. Zayıf (Gelişmeye Açık) Alanlar

Alan	İfade
Zayıf Alanlar (Gelişmeye Açık Alanlar)	Bayanlara din hizmeti sunacak yeterli sayıda ve nitelikte bayan personelin olmaması
	Bütçe imkânlarının kısıtlı olması, bütçenin tamamına yakınının sadece personel giderlerini karşılıyor olması
	Bazı bölgelerde görev yapan personelin lojman imkânlarının olmaması
	Personel özlük ve malî haklarının yetersizliği nedeniyle bazı hizmet alanlarında kalifiye eleman eksikliğinin olması
	Personelin ve ailelerinin istifade edebileceği sosyal tesislerin olmaması
	Tüzel kişiliğinin olmaması nedeniyle mülk edinememesi, yönetiminden ve denetiminden sorumlu olduğu halde dinî tesislerin mülkiyetlerinin farklı özel ve tüzel kişilere ait olması
	Dinî tesislerin yapımı ve onarımında yetkili olunmaması
	Her camide kadro ve DİB görevlisinin bulunmaması
	Hizmet sunulan yer ve hedef kitle hakkında yeterli bilimsel bilginin olmaması
	Performans yönetim sisteminin henüz tam yerleşmemiş olması
	İmam-Hatip Liseleri ve İlahiyat Fakülteleri mezunlarının mesleki bilgi ve beceri bakımından takviye edilmeleri için hizmet içi eğitimlere yoğun emek, zaman ve mali kaynak harcanmak zorunda kalınması
	Yeteri kadar ödenek ayrılmaması nedeni ile hizmet içi eğitimin olması gereken nicelikte yapılamaması

5.3. Öneri ve Tedbirler

- 22/06/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 01/07/2010 tarihli ve 6002 sayılı Kanun'la yeniden düzenlenmiş ve Kuruma bir çok yenilik getirmiştir. Yeni süreçte Kurumun üst yönetim kadrosu tamamen değişmiş, bazı birimlerin iş ve işlevlerinde farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu durum, ikincil mevzuat ile plan ve programlarda değişiklikler yapılmasını zorunlu hale getirmiştir.

Söz konusu Kanun'da yapılan değişikliklerle hukuki olarak alt yapısı güçlendirilen ve hiyerarşik olarak seviyesi yükseltelen Başkanlık birimlerinin görev tanımları yeniden yapılmış ve yeni görevler verilmiştir. Bu da Başkanlığımız Stratejik Planı'nın yenilenmesini gerekli kılmıştır.

Bu amaçla 2011 yılında başlatılan çalışmalar tamamlanmıştır. 2012-2016 yıllarını kapsayan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yeni Stratejik Planı

01.01.2012 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur.

Yeni Planın hazırlanma sürecinde durum analizi çalışması ile misyon, vizyon, stratejik amaçlar, hedefler, stratejiler ve performans göstergeleri belirleme çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda Başkanlığımızın yeni stratejik amaçları ve hedefleri şunlardır:

Amaç 1 Din hizmetlerini toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak ve etkinliğini artırmak.

Hedef 1.1 Yurt içinde hizmet ulaştırdığımız vatandaşlarımızın sayısını artırmak ve onlara daha nitelikli din hizmeti götürmek.

Hedef 1.2 Yurt dışında hizmet ulaştırdığımız vatandaşlarımızın sayısını artırmak ve onlara daha nitelikli din hizmeti götürmek.

Hedef 1.3 Hizmet çeşidini ve veriliş şeklini toplumun farklı kesimlerine hitap edecek şekilde artırmak.

Amaç 2 Dinî bilgi üretimini, İslâm'ın bilimsel metodolojisi temelinde sistematik hâle getirmek ve kurumsallaştırmak.

Hedef 2.1 İslâm'ın bilimsel metodolojisine uygun dinî bilgi üretmek, bunu içselleştirmek ve yaymak.

Hedef 2.2 Dinî bilgi bankası oluşturmak.

Amaç 3 Toplumun birlik ve beraberliğine katkı sağlayacak faaliyetlerde bulunmak.

Hedef 3.1 Toplumsal problemlerin çözümünde etkin rol almak.

Hedef 3.2 Ahlaki yozlaşmayı önleyici çalışmaları artırmak.

Amaç 4 Başkanlığımızın kurumsal kapasitesini geliştirmek.

Hedef 4.1 Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin verimliliğini artırmak.

Hedef 4.2 Başkanlığımızda hizmet verimliliği ve kalitesini artıracak yeni yönetim sistemi uygulamalarını kurmak ve geliştirmek.

Amaç 5 Dünyada objektif İslâm algısı oluşturmak ve bu anlayışı yaymak.

Hedef 5.1 İslâm ülkeleri ve Müslüman topluluklarla ilişkileri geliştirerek ortak çalışma alanlarının artırılmasına katkı sağlamak.

Hedef 5.2 İslâm ülkeleri ile birlikte dünyada objektif İslâm algısını oluşturmak.

Hedef 5.3 İslâm'ın bilimsel temellerine dayalı bir İslâm anlayışı sunmak ve yaygınlaşmasına öncülük etmek.

Durum analizi kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkan tüm hususlar stratejik amaçların ve hedeflerin belirlenmesi ile stratejilerin tespitinde dikkate alınıp plana yansıtılarak muhtemel risklere karşı tedbirler alınmaya çalışılmıştır.

İbadet yerlerinin yönetimi ve denetimi görevi, yasal olarak Başkanlığımızın uhdesindedir. Ancak Başkanlığın hukukî tüzel kişiliğinin olmaması nedeniyle, cami, mescit ve bunların müstemilatı ile Kur'ân kurslarının mülkiyeti farklı özel ve tüzel kişilere aittir. Bu durum, hukuken sorumlu olduğumuz ibadethanelerin yönetiminde, Başkanlığımızın ciddî sorun ve sıkıntılarla karşılaşmasına neden olmaktadır. Bu itibarla, mutlaka Başkanlığımıza hukukî tüzel kişilik sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Ülke genelinde yeni inşa edilen dolayısıyla kadro verilemeyen cami ve mescitlerde illegal oluşum olmaması ve din hizmetlerinin tek elden ve devlet güvencesi altında yürütülebilmesi için kadrosu olmayan camilere kadro sağlanması gerekmektedir.

Cami görevlileri (imam-hatip ve müezzin-kayyımlar), herhangi bir mesai sınırlaması olmadan vatandaşlarımızla yüz yüze din hizmeti sunmaktadırlar. Bu itibarla, görev yaptıkları camilerin yanında sürekli vatandaşla iç içe olmaları gerekmektedir. Bu nedenle, başta hizmet açısından özellikli bölgeler olmak üzere, kiraların yüksek olduğu büyük şehirlerde lojmanı olmayan camilerimize görevli lojmanları inşa edilebilmesi için, bütçeye yeterli ödenek konulmalıdır.

Nüfusumuzun yarısından fazlasını oluşturan bayanların dinî konulardaki soru ve sorunlarını daha rahat ortamlarda aktarabilmelerini sağlayabilmek için, bayan din görevlisi ve müftülüklerimizdeki aile irşat bürolarının sayısı artırılmalı ve buralarda daha nitelikli ve donanımlı personel görevlendirilmelidir.

Kaliteli din hizmeti sunmanın, iyi yetişmiş kalifiye elemanların istihdamıyla mümkün olabileceği, izahtan varestedir. Başkanlığımızın bundan böyle, tamamen ilahiyat fakültesi mezunları istihdam etmesi gerekmektedir. Bu nedenle söz konusu fakültelerin kontenjanları bu ihtiyaç dikkate alınarak belirlenmeli ve program geliştirme çalışmaları

rında din hizmetleri alanının ihtiyaçları gözetilme-
lidir.

Hizmetlerimizi yerine getirirken karşılaştığımız en önemli sorunlarımızdan biri de, kısıtlı bütçe imkânlarıdır. Geniş bir coğrafyada 100.000'in üzerinde personelle, Anayasal ve yasal görevlerimizi tam anlamıyla ifa edebilmemiz için, güçlü malî kaynaklara sahip olmamız gerekmektedir. Bu itibarla, hizmetlerimizi etkili bir şekilde sunabilmeimiz için, bütçeden Başkanlığımıza ayrılan kaynakların imkânlar doğrultusunda artırıl-

masının, Başkanlığımızın karşılaştığı bazı olumsuzlukları azaltacağı inancındayız.

EKLER

Ek: 1

5.4. Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Güvence Beyanı**MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN GÜVENCE BEYANI**

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dâhilinde,

Bu idarede, faaliyetlerin malî yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2011 yılı Faaliyet Raporunun “Malî Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. ANKARA, 30.04.2012

Dr. Necdet SUBAŞI

Strateji Geliştirme Başkanı

5.5. Üst Yönetici İç Kontrol Güvence Beyanı

ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dâhilinde,

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dâhilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

ANKARA, 30.04.2012

Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ

Diyamet İşleri Başkanı

T.C. BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

FAALİYET RAPORU 2011